

5. 12. 90

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMA

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
TUTKIMUSALUETOIMISTO

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
Tutkimusalue toimisto

5. 12. 90

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN
HOITO-JA KÄYTTÖSUUNNITELMA

Hyväksytty ympäristö-
ministeriössä 3.9.1990

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
Kilpato
Jääniemenkuja 3 B
PL 18, 01301 VANTAA

PL 10087/
KIR:METLA

	SISÄLLYSLUETTELO	sivu
	ESIPUHE	5
	JOHDANTO	7
1	VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOIDON JA KÄYTÖN ERI- TYISTAVOITTEET	7
2	YLEISPIIRTEINEN MAANKÄYTTÖ	8
3	HOIDON OSA-ALUEET JA TAVOITTEET	9
	3.1 Luonnonvaraiset alueet	
	3.2 Luonnonhoitoalueet	
	3.2.1 Uhanalaisten lajien hoitokohteet	
	3.2.2 Muut luonnonhoitokohteet	
	3.3 Luonnontilan palautusalueet	
	3.4 Kulttuurimaisema-alueet	
	3.5 Historialliset alueet	
4	OPASTUS JA TIEDOTUS	12
	4.1 Polkuverkosto	
	4.2 Opasteet	
	4.3 Opastustoiminta	
5	PALVELUVARUSTUS	14
	5.1 Tiet	
	5.2 Pysäköintipaikat	
	5.3 Retkeilypalvelut	
	5.4 Huolto ja valvonta	
6	LUONNON HYÖDYNTÄMINEN	15
	6.1 Hoitotyöt	
	6.2 Laiduntaminen	

7	TUTKIMUS JA SEURANTA	16
7.1	Koealojen perustaminen	
7.2	Uhanalaisten lajien seuranta	
7.3	Lehtojen hoito- ja seurantamenetelmien tutkiminen	
8	TOTEUTTAMISJÄRJESTYS	17
9	TOTEUTUS JA KUSTANNUKSET	17
10	LISÄSELVITYKSET JA ERITYISSUUNNITELMAT	18
10.1	Lisäselvitykset	
10.2	Eryt. issuunnitelmat	
Liite I	UHANALAISTEN LAJIEN HOITOKOhteiden Käsittelyohjeet	19
Liite II	VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT JA HOITOOHJEET	21
Liite III	ISTUTUSKOIVIKON HOITOSUUNNITELMA	43
Liite IV	VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN KUVAUS	44
1	Luonto	
2	Historia	
3	Asutus ja toiminta alueella	
3.1	Asutus	
3.2	Kulkuyhteydet ja liikkuminen	
3.3	Alueen rajaus	
4	Rakennukset	
Liite V	OTE VUORENTAKA-TILAN TILAKUVIOKARTASTA VUODELTA 1891	50
Liite VI	ASETUS VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEESTA	53
Liite VII	KASVUPAIKKA-JA PUUSTOTIETOJEN YHTEENVETOTAUlukot.	55
Kartta 1	VAISAKON LUONNONSUOJELUALUE, TOPOGRAFIKARTTA	56

Kartta 2	ALUEEN RAJAUS JA TIEOIKEUS	57
Kartta 3	METSIKKÖKUVIOKARTTA	58
Kartta 4	YLEISPIIRTEINEN MAANKÄYTTÖ	59
Kartta 5	HOIDON OSA-ALUEET	60
Kartta 6	OPASTUS JA PALVELUVARUSTUS	61
Kartta 7	UHANALAISTEN LAJIEN HOITOKOhteet	62
	INVENTOINNIT JA KIRJALLINEN AINEISTO	63
	YMPÄRISTÖMINISTERIÖN KIRJE	65

ESIPUHE

Vaisakon luonnonsuojelualue on perustettu vuonna 1985 asetuksella (808/85). Luonnonsuojelualan pinta-ala on 61,5 hehtaaria. Alue on määrätty Metsäntutkimuslaitoksen hallintaan ja hoitoon. Kyseisen asetuksen 4 § edellyttää, että luonnonsuojelualan hoitoa ja käyttöä varten laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelma, jonka ympäristöministeriö vahvistaa. Vaisakon alueen suojelupäätöksen jälkeen valtiolle on vuonna 1987 ostettu suojelualueeseen liitettäväksi kaksi tilaa sekä yhdestä tilasta määräala, yhteensä 1,63 hehtaaria. Vaikka lisäalueita ei vielä ole liitetty suojelualueeseen, alue käsitellään yhtenäisenä. Hoito- ja käyttösuunnitelma käsittää tämän suunnitelman sekä kohdassa 10.2 luetellut erityissuunnitelmat.

Suunnitelmaa tehtäessä on käytetty hyväksi metsähallituksen suunnitteluohjeita (LS1, 13.1.1982 ja LS1019, 3.11.1982) ja luonnonsuojelualan hoitotoimikunnan mietinnössä (KM 1982:26) esitettyjä perusteita sekä lehtojensuojelutyöryhmän mietinnön (KM 1988:16) esityksiä.

Hoito- ja käyttösuunnitelman on laatinut työryhmä, jonka puheenjohtajana on ollut metsänhoitaja Eino Piri tutkimusalue toimistosta, sihteerinä metsätaloussinööri Kaija Puputti Keski-Suomen hoitoalueesta 30.9.1987 saakka, sen jälkeen Solbölen tutkimusalueesta, jäsenenä metsänhoitaja Matti Aitolahti tutkimusalue toimistosta, metsätaloudentarkastaja Juha Parkkonen tutkimusalue toimistosta sekä metsätaloussinööri Pekka Rusi Solbölen tutkimusalueesta 30.9.1987 saakka. Useissa kokouksissa on kuultu ylimetsänhoitaja Reino Saarniota ja aluemetsänhoitaja Reijo Jokista. Lehtoa-

lueiden määrittelyssä ja hoitotoimenpiteiden suunnittelussa asiantuntijana oli tutkija Aulikki Alanen ympäristöministeriöstä. Uhanalaisten sienilajien hoitotoimien suunnittelussa asiantuntijana toimi tutkija Arto Puolasmaa Turun yliopistosta ja uhanalaisten sammallajien hoidon kohdalla luonnontieteiden ylioppilas Kimmo Syrjänen. Metsikkökuviotietojen keräämiseen ja niiden käsittelyyn osallistui metsätalousinsinööri Ilpo Puputti tutkimusalueetoimistosta. Paikallisia asukkaita, asiantuntijoita ja suojelualueeseen liittyviä sidosryhmiä haastatteleamalla on saatu tietoja Vaisakon alueen historiasta ja toiminnasta alueella.

Työryhmälle ovat antaneet lausunnon hoito- ja käyttösuunnitelmasta Halikon kunta, Arto Puolasmaa ja Kimmo Syrjänen Turun yliopistosta, Turun- ja Porin lääninhallitus, Salon seudun luonnonsuojeluyhdistys ry., Carl Armfelt Vuorentaan tilalta ja luonnonsuojeluvartija Pentti Heikkilä.

Työryhmä on luovuttanut esityksen Vaisakon luonnonsuojelun alueen hoito- ja käyttösuunnitelmaksi Metsäntutkimuslaitoksen tutkimusalueetoimistolle 23.1.1990.

JOHDANTO

Tämä hoito ja käyttösuunnitelma koskee Halikon kunnassa sijaitsevaa Vaisakon luonnonsuojelualuetta, joka on perustettu vuonna 1985 annetulla asetuksella (808/85). Suojelualan pinta-ala on 61,5 ha. Valtiolle on ostettu suojelualueeseen liitettäväksi palsta Vuorentaka-nimisestä tilasta RN:o 1:27, Tammi-niminen tila RN:o 1:16 sekä Nokkala-nimisestä tilasta RN:o 1:18 määräala, yhteensä 1,63 ha. Vaikka lisäaluetta ei ole liitetty vielä luonnonsuojelualueeseen, aluetta käsitellään yhtenäisenä. Alueen kokonaispinta-ala on maarekisterin mukaan 63,1 ha, josta maata 44,28 ha ja vesialuetta 18,81 ha.

Asetus Vaisakon luonnonsuojelualueesta (808/85) edellyttää, että sen hoitoa ja käyttöä varten laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelma, jonka ympäristöministeriö vahvistaa. Tämä suunnitelma ja sen kohdassa 10.2 luetellut tätä suunnitelmaa tarkentavat erityissuunnitelmat yhdessä muodostavat kyseisen hoito- ja käyttösuunnitelman.

1. VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOIDON JA KÄYTÖN ERITYISTAVOITTEET

Vaisakon luonnonsuojelualan hoidon erityistavoitteena on säilyttää edustava näyte Suomen tammivyöhykkeen jalopuumetsiköistä ja lehtoalueista. Harvinaisten ja osin uhanalaisten sieni- ja hyönteislajien sekä eläimistön säilyttäminen alueella tulee taata asianmukaisin hoitotoimenpitein. Oikeiden hoitotoimenpiteiden edellytyksenä on riittävän tarkkojen inventointien suorittaminen uhanalaisista eliöstöstä alueella. Alueen pienipiirteiset lehtokohteet jalopuumetsikköineen ja erityisesti pähkinäpensaat pyritään elvyttämään. Liiallinen kuusettuminen estetään hoitotoimenpitein. Lisäksi huolehditaan siitä, että alueen monimuotoisuus ja luonnonmukaisuus säilyy. Hoi-

totoimenpiteitä seurataan riittävän tiheään perustettavain koealoin. Hoitotoimenpiteet kohdistetaan vain alueille, joissa se suojelun tavoitteiden toteuttamiseksi on välttämätöntä.

Suojelualan biologisen suojelun lisäksi, joka on hoidon päätavoite, aluetta kehitetään myös vähäistä opetuskäyttöä ja luonnonharrastusta varten.

Vaisakon luonnonsuojelualueeseen kuuluu osa valtakunnalliseen lintuvesien suojeluohjelmaan sisältyvää Viurilanlahtea. Alueella pesivän ja oleskelevan linnuston elinmahdollisuudet ja pesimärauha pyritään säilyttämään.

Polkuverkoston ja opasteiden rakentamisella ohjataan kävijöitä niin, että suojelualueella liikkuminen tapahtuu polkuja pitkin. Näin ehkäistään kulumista ja rauhoitetaan luonnonsuojelualan muut osat. Polkuverkostolla ja opasteilla pyritään lisäksi mahdollistamaan alueen käyttö itsenäiseen virkistäytymiseen ja luonnon tutkimiseen.

2. YLEISPIIRTEINEN MAANKÄYTTÖ JA LIIKKUMISRAJOITUKSET

Liikkuminen rantaruovikko- ja vesialueella (kuviot 1 ja 2) kesäaikana kielletään. Samoin kalastus luonnonsuojelualan vesialueella. Muuten Vaisakon luonnonsuojelualan alueella ei ole liikkumismääräyksiltään rajoitettuja alueita. Liikkumista alueella pyritään kuitenkin ohjaamaan rakentamalla polkuverkosto ja opasteet.

Nähtävyydosaa ovat kartan 4 mukaiset polunvarsialueet ja vanhan torpan piha-alue kuviolla 33.

Muu alue on syrjäosaa, johon ei rakenneta opasteita eikä polkuverkostoa tai muita palveluja.

Asetuksen 808/85 toisen pykälän rajoitusten lisäksi alueelle tehtävässä järjestyssäännössä kielletään moottoriajoneuvolla liikkuminen, ratsastaminen ja sienestäminen. Kieltämällä sienestys estetään vahingossa poimimasta tai tuhoamasta samassa yhteydessä uhanalaisia sienilajeja. Tarvittaessa voidaan rajoittaa liikkumista luonnonsuojelualueella tutkimuksen vuoksi, uhanalaisten lajien suojelemiseksi tai kulutuksen estämiseksi.

3. HOIDON OSA-ALUEET JA NIIDEN HOIDON TAVOITTEET

Alue on jaettu karttaliitteen 3 mukaisesti metsikkökuvioihin. Kuviointi on suoritettu puustotietoihin perustuvina käsittelykuvioina, joten erityisesti lehtokohteissa saman kuvion sisällä voi olla useita erilaisia lehtotyyppejä. Kasvillisuuskartoituksen yhteydessä metsikkökuviot voidaan jakaa pienempiin kasvillisuuskuvioihin.

Metsikkökuviokohtaiset hoitotoimet käsitellään liitteessä II "Vaisakon luonnonsuojelualan hoito- ja käyttösuunnitelman kuviotiedot". Uhanalaisten lajien hoitokohteiden käsittely on esitetty edellisen lisäksi liitteessä I.

3.1 LUONNONVARAISET ALUEET

Luonnonsuojelualueesta suurin osa on luonnonvaraisena pidettäviä alueita, yhteensä 36,7 ha, josta vesialuetta 18,8 ha. (Kartta 2)

Luonnonvaraisena säilytetään kuviot 5, 6, 9- 17, 19, 20, 25, 27- 29, 31, 32, 37, 38 , 40 ja 42.

Luonnonvaraisena säilytettävillä alueilla ei puututa luonnon normaaliin kehitykseen, ainoastaan metsäpalot sammutetaan.

3.2 LUONNONHOITOALUEET

3.2.1 UHANALAISTEN JA SILMÄLLÄPIDETTÄVIEN LAJIEN HOITOKOHTEET

Uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien hoitokohdeet sijaitsevat kuvioilla 4, 6, 7, 8 ja 24. Erillisiä hoitokohteita on yhteensä kuusi kappaletta. Alueet merkitään asianmukaisesti maastoon.

Hoitotoimet alueella esiintyvien uhanalaisten lajien suojelemiseksi tehdään liitteen I mukaan. Hoitotoimien vaikutusta seurataan kohdan 7.2 mukaisesti.

3.2.2 MUUT LUONNONHOITOKOhteet

Luonnonhoitoalueella pyritään hoitotoimenpitein säilyttämään lehdolle tyypilliset jalopuut ja pähkinäpensaat sekä aluskasvillisuuden rehevyys. Pääasiallinen hoitotoimenpide on varjostavien ja hapanta kariketta tuottavien kuusten poistaminen. Valtapuihin kuuluvat kuuset, jotka eivät haittaa lehtokasvillisuutta ja jaloja lehtipuita, säilytetään. Rantaruovikkoja niittyalueelle tyypillinen eläimistö ja hyönteisfauna pyritään säilyttämään laidunnuksin. Kuvioittaiset hoito-ohjeet käyvät ilmi liitteestä II.

Luonnonhoitoalueita on yhteensä 27 ha.

Luonnonhoitoalueita ovat kuviot 1-4, 7, 8, 18, 22, 23, 24, 26, 30, 35, 36, 39 ja 41(osa).

Luonnonhoitoalueiden hoitotoimet pyritään tekemään talviaikaan, jotta koneiden aiheuttamat jäljet jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Hakkuusta tulleet tähteet kerätään kasoihin ja mahdollisuuksien mukaan poltetaan.

3.3 LUONNONTILAN PALAUTUSALUEET

Luonnonsuojelualueeseen liitettäväksi ostetut tontit ja alueen halkaisevan laakson istutuskoivikkoalue (kuviot 21 ja 41 osa) pyritään hoitotoimenpitein palauttamaan luonnontilaan. Poistettavat vanhat kuuset voidaan jättää kaadettuina maahan lahoamaan.

Luonnontilan palautusalueita on yhteensä 4,3 ha.

Kuvion 41 tontilta puretaan siellä olevat rakennukset ja alue siistitään. Alue annetaan luontaisesti metsittyä, mutta kuusen liiallinen esiintyminen estetään puiden poistamisella jo taimivaiheessa. Tontilla oleva kaivo täytetään.

Alueen halki kulkevan laakson (kuvio 21) koivikko käsitellään eri menetelmin liitteen III mukaisesti niin, että alueelle muodostuu mosaiikkimaisia kuvioita. Näillä toimenpiteillä pyritään vertailemaan lehtokasvillisuuden palautumista alueelle. Rinteiltä leviävien jalopuuntaimien kasvamista pyritään edesauttamaan poistamalla varjostavaa koivikkoa. Alueen halki kaivettua ojaa ei kunnosteta, vaan ojan annetaan umpeutua itsestään.

3.4 KULTTUURIMAISEMA-ALUEET

Luonnonsuojelualueella on kulttuurimaisema-alueita Härjängpään niemen läheisyydessä olevan vanhan torpan ympäristö (kuviot 33 ja 34) peltoineen, vanhoine pihapuineen ja pensaineen sekä luonnonsuojelualueen halki kulkeva polkutie.

Kulttuurimaisema-alueita on yhteensä 1,9 ha.

Vanhat kedot pyritään säilyttämään niittymäisinä joko niittämällä kahdesti kesässä tai laiduntamalla alueella lampaita tai karjaa. Härjänpään niemessä olevat vanhat rakennuksen rauniot annetaan maatua. Pihapiirin omenapuut ja jalot lehtipuut pyritään kuitenkin säilyttämään.

Polkutie raivataan sulkeutuneilta osiltaan ja pidetään kävellen ja huoltoa varten kevyin maastoajoneuvoin kuljettavassa kunnossa. Polun luonnonmukaisuus kuitenkin säilytetään.

3.5 HISTORIALLISET ALUEET

Luonnonsuojelualueella on kuviolla 5 Viitankruunu-niminen pronssikautinen hautaraunio. Raunio sijaitsee Vankkurimäen korkeimmalla kohdalla ja on 11x7 m laajuinen.

Alue on harvapuustoista kalliota ja jätetään käsittelemättä. Hautarauniot jätetään tämänhetkiseen tilaan.

4. OPASTUS JA TIEDOTUS

4.1 POLKUVERKOSTO

Luonnonsuojelualueelle merkitään polku karttaliitteen 6 mukaisesti. Polku noudattelee jo nyt alueella kulkevaa vanhaa polkua. Polku merkataan luonnonhoitotöiden päätyttyä.

Polku kulkee kuvioilla 3, 4, 7, 21, 24, 41, 36, 35, 34, 33, 30.

Kulutuksen estämistä ja ohjaamista varten voidaan rakentaa pitkospuita ja portaita sekä polkuverkostoa laajentaa ja sulkea tarvittaessa.

4.2 OPASTEET

Kuviolle 3, suojelualueelle tulevan kulkuoikeuden päähän, alueen rajalle tehdään opastustaulu. Se antaa tietoa suojelualueesta ja kävijöitä koskevista rajoituksista. Opastustauluun liitetään myös kartta alueesta.

Rajoille niihin kohtiin, joissa tie tai polku tulee luonnonsuojelualueelle ja joissa rantautuminen on mahdollista, asetetaan asianmukaiset luonnonsuojelualan tunnuskilvet ja järjestyssäännöt. Koko raja merkitään luonnonsuojelualan rajakilvin ja maalimerkein.

Mikäli kävijämäärä alueella lisääntyy niin, että luontopolun tekeminen on tarpeellista, nykyinen polku muutetaan luontopoluksi ja polun varrelle asetetaan esittelytauluja, joissa kerrotaan luonto, nähtävyyksiä tai tutkimuskohteista. Luontopolusta tehdään erillinen suunnitelma.

4.3 OPASTUSTOIMINTA

Luonnonsuojelualueelle ei järjestetä erillistä opastusta. Mikäli ryhmät haluavat tehdä vierailuja alueelle, heille voidaan antaa tietoja alueesta tai esitellä aluetta Metsäntutkimuslaitoksen henkilökunnan toimesta.

Suojelualueesta tiedottaminen järjestetään kohdan 4.2 opastustauluilla ja opaslehtisillä.

5. PALVELUVARUSTUS

Alueen käyttö rajoittuu muutaman tunnin retkeilyyn tai tutkimuksiin alueella, joten alueelle tehtävä varustus palvelee vain alueen lyhyttä käyttöä.

5.1 TIET

Luonnonsuojelualue on valtatie nro 1 ja maantien nro 1835 vaikutuspiirissä. Kulku alueelle tapahtuu Lehtiniemen yksityistien ja "vanhastaan yhteisen" tien kautta. Tie päättyy Alanko- nimisen tilan rajalle. Luonnonsuojelualueelle on viiden metrin levyinen tieoikeus Salontaka ja Vuorantaka nimisten tilojen kautta, alkaen Alanko-nimiseltä tilalta

Tie rakennetaan suojelualan rajalle saakka maastojoneuvokelpoiseksi (pengertie), jotta suojelualan huoltaminen olisi mahdollista. Yleinen moottoriajoneuvoliikenne tiellä estetään sulkupuomilla ja kielto- tauluin. Tien päähän rakennetaan kääntöpaikka.

Rantala- nimiselle tilalle menevä tie kulkee suojelualan rajan läheisyydessä, mutta valtiolla ei ole tiehen rasiteoikeutta. Tielle ei voi ohjata suojelualueella vierailijoita.

5.2 PYSÄKÖINTIPAIKAT

Tieoikeuden päästä pyritään ostamaan tai vuokraamaan maata pientä pysäköintialuetta varten.

5.3 RETKEILYPALVELUT

Mikäli kävijämäärät lisääntyvät niin, että alueelle on tarpeellista rakentaa palveluja, polun varteen näköalapaikalle, kuviolle 33 rakennetaan pöytäpenkki-yhdistelmä sekä roska-astiat. Viurilanlahden toisella rannalla Vuohensaaren tien varrella on lintutorni, joten lintutornin rakentaminen Vaisakon luonnonsuojelualueelle on tarpeetonta. Näin turvataan linnuston pesimärauha luonnonsuojelualueeseen kuuluvalla ruovikkoalueella.

5.4 HUOLTO JA VALVONTA

Luonnonsuojelualan rajalle opastustaulujen yhteyteen rakennetaan alueen hoidossa ja huollossa tarvittavien työkalujen varastorakennus ja kuivakäymälä.

Alueen rakenteet huolletaan ja roska-astiat tyhjenetään tarvittavin väliajoin.

Alueelle palkatun osa-aikaisen vartijan toimesta huolehditaan, että suojelupäätöstä noudatetaan ja että alue pysyy siistinä ja asianmukaisena.

6. LUONNON HYÖDYNTÄMINEN

6.1 HOITOTYÖT

Luonnonhoitokohteiden hoitotöistä kertynyt puutavara kerätään mahdollisuuksien mukaan töiden yhteydessä talteen ja käytetään joko alueen omaan tarpeeseen tai myydään. Siellä missä karikkeesta ei ole lehtokasvillisuudelle huomattavaa haittaa, puut jätetään maatu-

6.2 LAIDUNTAMINEN

Kulttuurimaisemakohteiden kunnossapidämiseksi alueet vuokrataan lampaiden tai karjan laidunalueiksi.

7. TUTKIMUS JA SEURANTA

Ennen hoitotoimenpiteiden aloittamista alueelle tehdään hoitoon tarvittavat perusinventoinnit. Tutkimuksesta ja seurannasta tehdään erityissuunnitelma.

7.1 KOEALOJEN PERUSTAMINEN

Suojelualueelle perustetaan seurantakoealoja niin tiheään, että alueen luonnon kokonaiskehittymistä ja hoitotoimenpiteiden vaikutuksia pystytään seuraamaan. Koealoja perustetaan tasaisesti kaikille hoidon kohteille ja eri kasvillisuuskuvioille. Koealat inventoidaan viiden vuoden välein ja inventoinneista pidetään rekisteriä. Uhanalaisten lajien suojelukohteita seurataan samassa yhteydessä.

7.2 UHANALAISTEN LAJIEN SEURANTA

Uhanalaisten lajien esiintymisalueista (kuviot 4, 6, 7, 8, 24 sekä liite 1) laaditaan kasvillisuuskartoitukset ja peittävyysanalyysit. Maaperän pH:n seuranta aloitetaan. Sienilajien itiöemien esiintymistä seurataan vuosittain. Raidankeuhkojäkälän seuraamiseksi aloitetaan ilman ja sadeveden tutkimukset sekä jäkälän sekovarsien kasvun mittaukset ja niiden kunnon arviointi.

7.3 LEHTOJEN HOITO- JA SEURANTAMENETELMIEN TUTKIMINEN

Vaisakon luonnonsuojelualueella aloitetaan lehtojen hoito- ja seurantamenetelmien tutkimukset ja perustetaan pysyviä koealoja tutkimusta varten. Alueelle perustetaan myös lehtojen sukkessiota ja jalojen lehtipuiden luontaista uudistamista seuraavia koealoja.

8. TOTEUTTAMISJÄRJESTYS

Hoidon toimenpiteistä kiireisin on lehtoaluetta uhkaavan kuusettumisen estäminen ja luonnonhoitokohteilla pähkinäpensaita varjostavien kuusten poistaminen. Alueen halkaisevan metsitetyn pellon luonnontilaan saattamistoimenpiteet tulee aloittaa välittömästi.

Valtiolle hankittujen tonttien rakenteet puretaan, tontit siivotaan ja aloitetaan luonnontilaanpalautustyöt.

Polkuverkosto ja muut mahdolliset palvelut saatetaan kuntoon vasta luonnonhoitotöiden valmistuttua.

9. TOTEUTUS JA KUSTANNUKSET

Alueella tarvittavat luonnonhoitotyöt suoritetaan Metsäntutkimuslaitoksen Solbölen tutkimusalueen toimesta.

Inventointityöhön ja seurantakoealojen perustamiseen sekä niiden analysointiin palkataan biologisen koulutuksen saanut työntekijä. Inventoinnit tehdään mahdollisuuksien mukaan yliopistojen kanssa yhteistyössä.

Inventointityö vie aikaa noin 2 henkilötyökuukautta. Luonnonhoitotyöt kestävät noin 6 henkilötyökuukautta.

Opastusta ja tiedotusta varten valmistettavat rakenteet ja huoltorakennuksen teko vaativat noin 2 henkilötyökuukautta.

Huoltotien ja pysäköintipaikan rakentaminen annetaan tehtäväksi erillisenä urakkana.

10. LISÄSELVITYKSET JA ERITYISSUUNNITELMAT

10.1 LISÄSELVITYKSET

Pesimälinnustoselvitys
Kasvillisuusinventointi
Sieni-inventointi
Eläimistöinventointi

10.2 ERITYISSUUNNITELMAT

Hoito- ja seurantamenetelmien tutkimussuunnitelma
Suunnitelma opasteita ja rakenteista
Luontopolkusuunnitelma
Laidunnussuunnitelma
Uhanalaisten eläinten elinympäristön hoitosuunnitelma

LIITE I

UHANALAISTEN LAJIEN HOITOKOHTTEET

Vaisakon alueelta on löydetty kuusi valtakunnallisesti uhanalaista lajia. Niistä kaksi on sammalia ja neljä sieniä. Luutasammal (*Thamnobryum alopecurum*) on luokiteltu vaarantuneeksi ja koloriippusammal (*Neckcrabesseri*) silmälläpidettäväksi ja taantuvaksi. Uhanalaiset lajit ovat viherhelttajauhikas (*Melanophyllum eyrei*), pisarahelttahelokka (*Stropharia albocrenulata*), isolimalakki (*Limacella guttata*) sekä raidankeuhkojäkäälä (*Lobaria pulmonaria*). Kyseisten lajien havaintoalueet merkitään maastoon ja hoito kohdistetaan merkitylle aluelle. Raidankeuhkojäkäälää kasvaa niin useassa paikassa Vaisakon alueella, että sen merkitsemistä ei ole pidetty aiheellisena. Uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien hoitokohteiden sijainnit on merkitty karttalitteeseen 7.

ALUE 1 Pisarahelttahelokka (kuvio 8)

Pisarahelttahelokka kasvaa vanhassa haavassa. Alueella on esiintynyt tämän lisäksi viherhelttajauhikasta, josta on havaintoja viimeksi vuonna 1979. Kohteelta on poistettu vuonna 1989 varjostavia kuusia. Hoitotoimenpiteitä jatketaan poistamalla maan pinnalla maatumattomana oleva neulaskarike haravoimalla keväällä. Uhanalaisten sienten esiintymistä seurataan ja tois- taiseksi ei poisteta enempää kuusia, koska valon lisääntyminen saattaa aiheuttaa heinittymistä.

ALUE 2 Viherhelttajauhikas (kuvio 7)

Viherhelttajauhikas on kasvanut alueen keskustaan kaatuneen suuren lehmuksen tienoilla, polun länsipuolella. Kaatuneen lehmuksen rungolla kasvaa niukasti

raidankeuhkojäkälää. Alueelta poistetaan yksi suuri kuusi ja hakkuutähteet sekä neulaskarikeri kuljetetaan pois alueelta.

ALUE 3 Isolimalakki (kuvio 7)

Ison kuusen tyvellä on havaittu isolimalakki ensikerän vuonna 1987. Kuusi merkitään pysyvästi eikä sitä kaadeta.

ALUE 4 Viherhelttajauhikas (kuvio 24)

Alueella on tavattu viherhelttajauhikas, jonka tarkkaa sijaintia ei tiedetä. Raidankeuhkojäkälää kasvaa alueella olevan kaatuneen lehmuksen rungolla ja oksissa. Lajien säilyminen alueella ei vaadi erityistoimenpiteitä. Esiintymisalueella suositaan kuitenkin lehtipuita. Maapuut sekä pökkelöt jätetään koskematta.

ALUE 5 Luutasammal (kuvio 6)

Luutasammal kasvaa kuviolla olevan jyrkänteen itä- ja kaakkoisrinteen suuntaisen seinämän tyven onkalon pohjukassa kostealla kalliolla. Esiintymä on noin metrin pituinen. Koska luutasammal on luolasammal ja vaatii kosteaa ja varjoisaa kasvupaikkaa ei esiintymäalueen välittömästä läheisyydestä poisteta varjostavia puita. Myöhemmin voidaan poistaa varovaisesti kuusia jyrkänteen tuntumassa niiden happaman karikkeen vuoksi.

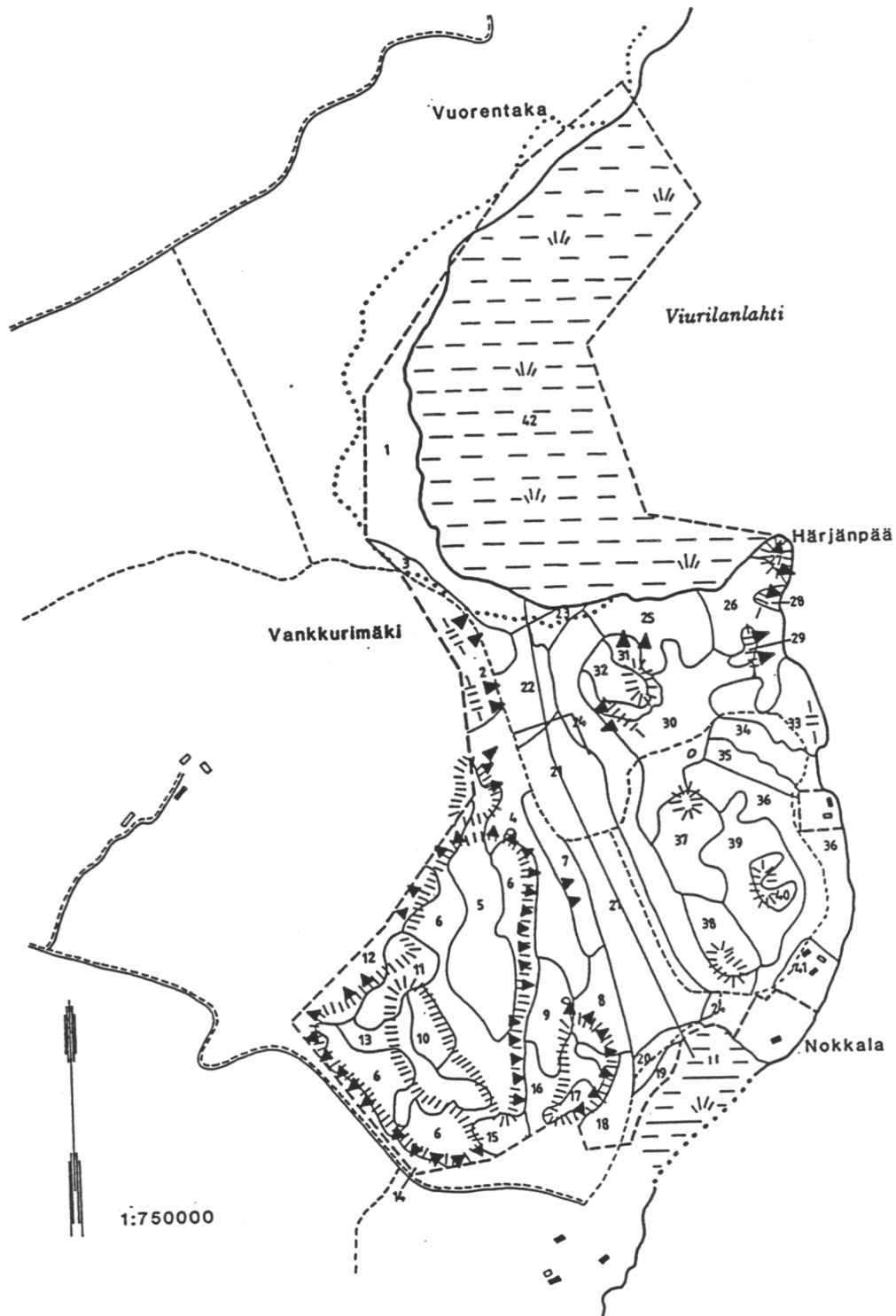
Alue 6 Koloriippusammal (kuvio 4)

Koloriippusammalen esiintymä on noin viiden metrin pituinen ja sijaitsee jyrkänteen alaosan onkalossa kallion pohjukassa ja katossa. Laji vaatii varjoisaa kasvuympäristöä. Seinämän välittömästä läheisyydestä poistetaan varovasti kuusia, ei kuitenkaan esiintymäalueen edustalla olevia varjostavia kuusia.

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUE

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN

KUVIOTIEDOT JA KÄSITTELYOHJEET

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
1	kaislikko	-	3,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<p>KUVAUS : Rantakosteikko. Korkeaa rantakaislikkoa ja sarakasvustoa. Alue kuuluu osana valtioneuvoston hyväksymään lin- tuvesien suojeluohjelmaan. Alueen halki kulkee Vuorentaan peltojen veto-oja.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Laidunnuksella säilytetään kosteikon vaihteleva kas- villisuus. Vuorentaan tila huolehtii pelloilta tulevan veto- ojan aukipidosta.</p>												
TEHDYT TOIMENPITEET:												
.									-			

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
2	metsämaa	MT kiv.	1.4	kuusi raudus mänty	30 35 25	11 16 9	9 16 7	15 6 1	350 1300 500	72 47 5	-	-
KUVAUS : Kallioista rinneamaata, jossa koivu-kuusi sekametsää.									.			
TEHDYT TOIMENPITEET:												
TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.												

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/kuvio	POISTUMA m3/kuvio
3	metsämaa korpi	Lhk	0,4	hieskoivu tervaleppä	30	16	15	9	600	62		
					30	16	15	10	530	71		
								.19	1130	133		
<p>KUVAUS : Tervaleppäkorpi Pohjoisosa tiheää tervalepikköä. Entinen laidunnusalue (kosteaa hakamaa). Eteläosa luontaisesti uudistunut mutta tiheää hieskoivikkoa.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Laidunnuksella säilytetään niittykasvillisuus ja niittykasvillisuutta tarvitsevat hyönteiset.</p>												
TEHDYT TOIMENPITEET:												

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/kuvio	POISTUMA m3/kuvio
4	metsämaa	Kuiva-rinnelehto (MeLaT)	1,8	kuusi lehmus raita raudus mänty	80	36	25	7	80	11		
					50	18	15	3	140	14		
					50	20	17	2	80	17		
					70	22	23	7	250	78		
					80	37	24	1	10	11		
								.20	560	131		
<p>KUVAUS : Lehtipuuvältaista sekametsää, jossa jaloja lehtipuita, yksittäisiä pähkinäpensaita ja alikasvoskuusta. Kuviolla uhanalaistenlajien hoitokohde, alue 6.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Kaikki alikasvoskuuset poistetaan. Alueella olevan koloriippusammalen esiintymäalue (A 6) käsitellään liitteen 1 mukaisesti.</p>												
TEHDYT TOIMENPITEET:												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ /SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/kuvio	POISTUMA m3/kuvio
5	kitumaa (kallio)	VT er.kiv	2,0	mänty	120	21	11	11	350	64		
<p>KUVAUS : Harvaa kalliomännikköä. Sekapuuna kuusta, koivua ja haapaa. Pensaskerros katajaa, pihlajaa. Jäkäläisiä avokalliolaikkuja. Kallion laella vanhoja kilpikaarnaisia lakkapäämäntyjä. Kuviolla pronssikautinen hauta.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ /SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/kuvio	POISTUMA m3/kuvio
6	kitumaa (kallio)	CT kivinen	4,5	mänty	150	25	10	6	125	31		
<p>KUVAUS : Vanhaa kalliomännikköä. Sekapuuna kuusta ja koivua. Pensaskerros katajaa pihlajaa. Jäkäläisiä avokalliolaikkuja. Kallioilla muutamia vanhoja kilpikaarnaisia mäntyjä. Kuviolla uhanalaisten lajien hoitokohde, alue 5.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä. Hoitokohde A5 käsitellään liitteen 1 mukaisesti.</p>												
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/kuvio	POISTUMA m3/kuvio
7	metsämaa	lehto HeOT	0,5	lehmus tammi raudus kuusi kuusi	80 70 70 70 20	41 34 26 30 8	24 15 25 24 4	7 2 1 3 2	60 25 25 50 650	103 16 12 37 6		
<p>KUVAUS : Varttunut sekametsikkö, jossa jaloja lehtipuita. Pensasroksessa alikasvoskuusia ja pähkinäpensaita. Kuviolla uhanalaisten lajien hoitokohteet A2 ja A3. (HeOT=sinivuokko-käenkaalityyppi)</p>												
<p>TOIMENPIDE: Alikasvoskuuset poistetaan. Uhanalaisten lajien hoitokohteet A2 ja A3 käsitellään liitteen 1 mukaisesti. Hoitokohteen A3 merkittyä kuusta ei poisteta.</p>												
									.15	810	174	
TEHDYT TOIMENPITEET:												

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/kuvio	POISTUMA m3/kuvio
8	metsämaa	lehto HeOT	0,7	kuusi lehmus	90 90	31 36	25 23	26 1	400 12	312 14		
<p>KUVAUS : Varttunutta kuusikkoa, jonka seassa lehmusta. Pensasroksessa pähkinäpensasta, lehtokuusamaa ja taikinamarjaa. Lähteen valuma-alue muodostaa hiirenporrasvaltaisen saniaislehdon (FT), muu osa sini- vuokko-käenkaalityyppiä (HeOT). Kuviolla uhanalaisten lajien hoitokohde A1.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Kuviolta poistetaan alikasvoskuuset. Seurataan uhanalaisten lajien hoitokohdetta. Lähteen valuma-alueelta ei poisteta kuusia.</p>												
									.26	412	326	
TEHDYT TOIMENPITEET:												
<p>Uhanalaisten lajien hoitokohdeelta A1 kaadettu 1 iso kuusi ja muutama pieni kuusi, jotka varjostivat hoitokohteena olevan haavan runkoa. Puut kaadettiin talvella 1989.</p>												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
9	metsämaa	OMT	0.8	kuusi raudus haapa tammi raita lehmus kuusi	80 55 40 70 55 60 45	30 20 20 44 12 21 11	25 20 16 23 20 16 8	10 8 3 3 2 1 2	150 300 100 23 200 40 200	159 80 15 42 21 8 4		
<p>KUVAUS : Varttunutta sekametsää, jonka alispuuna kuusi. Ku- violla muutamia visakoivuja. Kenttäkerroksen kasvil- lisuus niukkaa. Kuviolla lähde, jonka ympärillä ter- valeppää.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												
								.29	1013	329		
TEHDYT TOIMENPITEET:												

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
10	metsämaa (räme)	RhsR	0,5	hiesk. raudus mänty	10 10 10	2 2 1	3 3 1	4	10000 200 1200	8		
<p>KUVAUS : Tiheää avohakkuualueelle luontaisesti syntynyttä hieskoivuuntaimikkoa. Seassa alle jäänyttä mäntyä. Vahva rahkasammalkerros.</p>												
								.4	11400	8		
TEHDYT TOIMENPITEET:												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
11	metsämaa	MT kivinen	0.8	mänty haapa kuusi	60 55 55	24 17 16	13 11 10	2 8 2	100 400 150	14 41 11	- - -	- - -
<p>KUVAUS : Kallioiden välissä varttunutta männikköä ja haaviko- koa. Seassa yksittäisiä koivuja ja jaloja lehtipui- ta.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												
TEHDYT TOIMENPITEET:												
								.12	650	66		

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
12	metsämaa	OMT	0,5	mänty kuusi raudus	70 70 70	26 26 23	19 19 20	2 10 2	50 200 90	19 87 19	- - -	- - -
<p>KUVAUS : Varttunutta kuusivaltaista sekametsää, jossa seka- puuna rauduskoivua. Alispuuna kuusi, haapa ja pihlaja.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												
								.14	340	125		
TEHDYT TOIMENPITEET:												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
13	metsämaa	CT kivinen	1,1	mänty kuusi raudus	25 25 30	11 14 16	6 8 10	7 1 1	900 90 70	24 5 5		
KUNNAN : Nuorta mänty-,koivu-,kuusisekametsää.												
TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.												
TEHDYT TOIMENPITEET:												
									1060	34		

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
14	metsämaa	OMT kivinen	0,3	mänty kuusi raudus haapa tammi	60 60 60 60 60	26 24 23 20 20	16 19 20 20 17	2 6 2 5 1	50 180 60 200 40	17 56 19 48 9		
KUNNAN : Nuorta kuusi-, mänty-, koivusekametsää. yksittäisiä tammia ja haapoja. Suoritettu harvennushakkuu 1980-luvun alussa.												
TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.												
									530	149		
TEHDYT TOIMENPITEET:												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
15	metsämaa	OMT er.kiv	0,4	kuusi haapa tammi	57 25 50	16 13 14	11 13 11	3 7 1	150 600 90	17 42 6		
<p>KUVAUS : Kalliorinteessä kasvava varttunut lehtipuuvaltainen sekametsikkö. Haapa vallitseva puulaji. Seassa yksittäisiä koivuja. Kuviolla käärmeukuusi.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												
									.11	840	65	

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
16	metsämaa	OMT kivinen	0,7	mänty kuusi raudus haapa tammi	50 50 50 50 50	26 22 30 18 16	18 18 20 19 16	5 5 3 8 1	100 150 50 300 70	45 46 27 66 8		
<p>KUVAUS : Varttunutta mänty-, kuusisekametsää, jossa sekapuuna haapaa ja tammea. Yksittäisiä visakoivuja ja pähkinäpensasta. Alispuuna kuusta. Kuviolla yksi iso lehtikuusi.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												
									.22	670	192	
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
17	kitumaa	CT er.kiv	0,4	mänty	120	21	11	6	200	34		
<p>KUVAUS : Kalliomännikkö.</p> <p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p> <p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												
									. 6	200	34	

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
18	metsämaa	lehto MeLaT	0,5	mänty kuusi raudus haapa tammi	90 90 50 50 90	33 36 24 18 60	25 26 23 20 24	5 10 1 3 1	70 100 30 150 12	57 122 11 30 18		
<p>KUVAUS : Varttunutta kuusikkoa, jonka sekapuuna mäntyä haapaa ja yksittäisiä tammia. Pensaskerroksessa vaahteraa, raitaa ja pähkinäpensaita. (MeLaT=nuokkuhelmikkä-linnunhernetyyppi)</p> <p>TOIMENPIDE: Rinteen alaosa alikasvoskuuset poistetaan.</p> <p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												
									.20	362	238	

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
 VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
19	metsämaa (korpi)	LhK	0,3	terval	40	14	12	25	2000	132		
<p>KUVAUS : Ranta-alpi-kastikka- valtainen tervaleppäkorpi. Varttunutta tervalepikkaa.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												
.25									2000		132	

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
20	metsämaa	LhK	0,4	kuusi hiesk. tammi	50 50 150	36 29 75	24 23 23	2 4 2	20 70 1	22 42 25		
<p>KUVAUS : Tervaleppäkorpi. Pääosin hiirenporras-mesiangervo- valtainen tervaleppäkorpi. Puoliavoin pensaikko, jossa yksi iso tammi ja muutamia isoja kuusia. Kuvion itäreunalla varttunut- ta hieskoivikkaa.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												
.8									91		89	
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
21	metsämaa (ent. pelto)	lehto	3.9	raudus	20	8	7	9	2000	34		
<p>KUVAUS : Entiselle pellolle vuonna 1971 istutettua rauduskoivua. Lisäksi pelto on uudistunut luontaisesti hies- ja rauduskoivulle, joka muodostaa osin erittäin tiheän taimikon. kuviolla vaahtheran, tammen ja lehmuksen taimia.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Kuvion molemmilta reunoilta poistetaan viereisten jalojen lehtipuiden oksia varjostavat koivut. Kuvio käsitellään mosaiikimaisesti eri käsittelytavooin liitteenä olevan ohjeen mukaan. Kaikessa käsittelyssä suositaan jaloja lehtipuita. (LIITE III)</p>												
								.9	2000	34		
TEHDYT TOIMENPITEET:												

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
22	niitty	lehto	1.0	raudus	30	15	13	7	300	43		
<p>KUVAUS : Puistomaisesti avointa vanhaa hakamaata. Puusto luontaisesti syntynyttä pensasmaista rauduskoivua.</p>												
								.7	300	43		
TEHDYT TOIMENPITEET:												
TOIMENPIDE: Laidunnus												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
23	metsämaa (korpi)	Lhk	0,2	terva- leppä	65	33	25	14	200	203		
<p>KUVAUS : Saniais-leppäkorpi. Kuvion reunassa, entisellä rantaviivalla vartunutta tervalepikköä. Nykyisen rannan tuntumassa nuorta tervalepikköä.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Laidunnus</p>												
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												
.14									200	203		

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/kuv	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
24	metsämaa	lehto HeOT	2,8	kuusi raudus tammi vaahter lehmus	100 80 200 80 90	37 38 74 32 41	27 27 23 21 24	2 1 7 1 6	11 3 22 7 26	14 12 82 10 87		
<p>KUVAUS : Lehtipuuvaltainen sekametsikkö, jossa erittäin suuria jaloja lehtipuita. Sekapuuna kuusi. Tiheä pensasros, jossa lehdolle tyypillisiä pensaita ja puita. Kuviolla uhanalaistenlajien hoitokohde A4. Kuvion puissa harvinaista raidankehkojäkäliää.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Uhanalaisten lajien esiintyminen ei aiheuta erityistoimenpiteitä (LIITE I). Kuvion puista poistetaan alikasvoskuuset ja jaloja lehtipuita varjostavat puut. Vanhoja kuusia ei poisteta.</p>												
.17									69	205		
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:o	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
25	metsämaa	MT	1,2	mänty kuusi raudus lehmus	100 90 50 70	43 40 20 42	21 25 21 24	1 10 4 2	8 90 150 20	10 110 42 29		
<p>KUVAUS : Varttunut kuusimetsä, jossa sekapuuna mäntyä, leh- musta j rauduskoivua. Voimakas alikasvoskusikko. Kuvioilla lehtopainanteita, jotka ovat pääosin HeOT. (HeOT=Sinivuokko-käenkaalityppi)</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												
								.17	268	191		
TEHDYT TOIMENPITEET:												

KUVION N:o	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
26	metsämaa	lehto MeLaT	1,5	kuusi raudus haapa lehmus	125 32 40 100	30 16 20 55	23 15 20 26	7 1 1 3	120 120 40 30	90 7 10 50		
<p>KUVAUS : Lehtipuuvalltaista varttunutta sekametsää. Pensaskerroksessa pähkinäpensaita ja jaloja lehti- puita. (MeLaT= nuokkuhelimikkä-linnunherttyppi)</p>												
								.12	310	157		
TEHDYT TOIMENPITEET:												
<p>TOIMENPIDE: Pähkinäpensaita varjostavat alikasvoskuuset ja leh- miksia varjostavat isot kuuset poistetaan.</p>												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
27	kitumaa	kallio	0,2	mänty -"-	120 15	37 0	13 1	8 0	50 1000	53		
<p>KUVAUS : Kalliomännikköä. Kuviolla muutamia kilpikaarnaisia lakkapäämäntyjä.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
28	kitumaa	kallio	0,1	mänty	20	1	2	.	1000			
<p>KUVAUS : Avokallio, jonka koloissa nuorta männikköä.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/kuvio	POISTUMA m3/kuvio
29	kitumaa	kallio	0,2	mänty tammi raudus mänty	104 20 20 40	38 7 7 12	14 5 4 8	5 3 1 1	15 50 450 150	37 8 3 4		
<p>KUVAUS : Kallioalue, jonka reunoilla vanhoja mäntyjä. Alemmassa jaksossa rauduskoivua, tammea ja mäntyä.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												
<p>.10 665 52</p>												

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/kuvio	POISTUMA m3/kuvio
30	metsämaa	lehto MeLaT/ PuViT	2,2	lehmus tammi raudus kuusi	80 80 40 50	30 42 20 21	22 25 19 14	7 7 4 3	80 60 120 120	79 91 37 21		
<p>KUVAUS : Tiheää lehtipuuvältaista sekametsää, jossa kuusi varjostaa pensaskerroksessa olevaa pähkinäpensasta. Varjostuksen vuoksi kenttäkerros osin niukka. Kuvioilla lähde. Kuvion yläosa MeLaT ja alaosa PuViT (PuViT=Imikkä-lehto-orvokkityyppi)</p>												
<p>TOIMENPIDE: Varjostavat alikasvoskuuset poistetaan. Pähkinäpensaiden valonsaannin parantamiseksi poistetaan tarvittaessa myös valtapuihin kuuluvia kuusia.</p>												
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												
<p>.21 380 228</p>												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
31	kitumaa (kallio)	CT er.kiv.	0,5	mänty mänty	100 10	36	18 1	5	60 500	44		
<p>KUVAUS : Mäntymetsikkö, jossa sekapuuna kuusi. Kuviolla kai- kenikäisiä puita. Aukeilla paikoilla nuoria tammia ja pihlajia.</p>												
TEHDYT TOIMENPITEET:												
									560	44		
TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.												

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
32	metsämaa	MT kivinen	0,6	mänty kuusi raudus haapa	40 40 80 30	16 18 25 16	13 13 12 13	15 1 5 7	900 150 120 400	98 7 29 39		
<p>KUVAUS : Varttunut mänty-, rauduskoivu-, kuusisekametsä.</p>												
									1570	173		
TEHDYT TOIMENPITEET:												
TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/kuvio	POISTUMA m3/kuvio
33	metsämaa (tontti)	lehto	0,9	mänty raudus haapa lehmus kuusi	90 30 20 120 30	42 15 10 45 9	16 14 12 23 7	3 3 1 8 1	25 200 200 60 350	24 7 7 109 5		
KUVAUS	: Vanha piha-alue, jossa vuonna 1959 asumattomaksi jääneen rakennuksen rauniot. Kuviolla eri ikäisiä jaloja lehtipuita ja nuoria tammia sekä muutama iso tammi. Kuvion reunoilla havupuita, koivuja ja haapoja. Piha-alueella hedelmäpuita ja koristepensaita. Piha-alue kasvamassa umpeen.											
TOIMENPIDE:	Alueen avonaisuus pyritään säilyttämään. Hoidossa pyritään kuitenkin suosimaan jaloja lehtipuita. Pieniä havupuita ja varjostavia koivuja ja haapoja poistetaan. Aluetta laidunnetaan.											
								.16	835	152		
TEHDYT TOIMENPITEET:												

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/kuvio	POISTUMA m3/kuvio
34	niitty	lehto	1,0	kuusi raudus	30 30	13 15	7 14	1 1	50 20	5 8		
KUVAUS	: Entistä peltoa, joka on säilynyt avoimena. Ojan pientareilla pitkäoksisia yksittäisiä kuusia, omenapuita ja keskikokoinen tammi.											
TOIMENPIDE:	Ojan pientareilla olevat kuuset poistetaan ja aluetta hoidetaan laiduntamalla.											
								.2	70	13		
TEHDYT TOIMENPITEET:												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
35	metsämaa	lehto niitty	0,7	kuusi raudus haapa tammi	30 30 30 200	12 18 18 16	20 16 9 20	4 7 2 1	350 300 90 8	17 50 17 6		
<p>KUVAUS : Entistä peltoa, jossa ojien pientareet kuusettuneet ja sarkojen keskiosat kasvavat osittain hyvin tiheässä nuorta haapaa ja koivua. Kuviolla Vaisakon alueen suurin tammi. Kuvion eteläkärjessä kaivo, johon kuuluu Rantahiukka RN:o 1:15 tilaan.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ojien varsilla olevat kuuset ja suuren tammen ympärillä olevat varjostavat puut pistetaan. Aluetta hoidetaan laiduntamalla.</p>												
								.14	748	90		
TEHDYT TOIMENPITEET:												

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
36	metsämaa	lehto HeOT	1,0	kuusi lehmus tammi vahhter	80 100 30 10	40 59 10 2	25 24 8 3	3 17 4	30 75 400 200	31 224 19		
								.24	705	274		
TEHDYT TOIMENPITEET:												
<p>KUVAUS : Lehtipuuvalltaista sekametsää. Komeita lehmuksia ja muita jaloja lehtipuita sekä lehvästöä varjostavia suuria kuusia. Pensaskerroksessa pähkinäpensasta ja vaahteraa, joka kärsii kuusen varjostuksesta. Pensas- ja kenttäkerroksessa tyyppillisiä lehtokasveja. Kuvion yläosassa lehto muuttuu kuivemmaksi ja kuusen varjostava vaikutus lisääntyy.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Jaloja lehtipuita ja pähkinäpensaita varjostavia alikasvoskuusia poistetaan.</p>												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio	
37	metsämaa	MT kivinen	1,2	mänty kuusi haapa tammi	45 45 30 30	12 16 12 10	14 15 14 11	3 12 9 4	300 650 800 650	23 88 55 22			
<p>KUVAUS : Nuorta havupuuvaltaista sekametsää, jossa haapaa ja tammea.</p>													
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>													
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>													
											.28	2400	188

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio	
38	metsämaa	MT kivinen	0,9	mänty kuusi raudus haapa tammi	45 45 30 30 30	14 11 14 14 10	14 14 15 13 10	5 7 1 3 3	400 800 90 300 500	37 48 7 20 15			
<p>KUVAUS : Nuorta havupuuvaltaista sekametsää, jossa rauduskoivua, haapaa ja tammea. Alispuuna kuusta ja pihlajaa.</p>													
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>													
											.19	2090	127
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>													

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
39	metsämaa	VRT kivinen	1,6	kuusi raudus haapa tammi	30 30 30 30	10 13 17 16	8 12 13 11	4 5 2 4	500 400 200 250	15 26 13 21		
<p>KUVAUS : Tammivaltainen lehtipuusekametsä, jossa alispuuna kuusi. Kuvioilta vuonna 1970 poistettu varjostavia kuusia, siksi tammet hyvälaatuisia ja elinvoimaisia. (VRT=puolukka-lillukkatyyppi)</p>												
<p>TOIMENPIDE: Varjostavat kuuset poistetaan. Kuusen poistamisella muodostuu yhtenäinen kuivan lehdon tammimetsikkö.</p>												
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												
									.15	1350	75	

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
40	kitumaa (kallio)	CT er.kiv.	0,3	mänty kuusi mänty	80 50 9	16 10 1	7 7 1	2 1	120 200 200	8 4		
<p>KUVAUS : Kituliasta kalliometsikköä.</p>												
									.3	520	12	
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT
VUONNA 1989

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
41	metsämaa (tontti)	lehto (HeOT)	0,7	raudus haapa saarni lehmus	60 40 100 40	33 22 75 23	24 23 26 22	1 5 4 15	13 120 24 381	11 56 75 175		
<p>KUVAUS : Kuviolla piha-alueen lisäksi nuori sekalehti puumetsä- sikkö, jossa vallitseva puulaji lehmus. Rannassa pieni saarnimetsikkö. Tontilla yksittäisiä jaloja lehtipuita. Piha-alue kasvamassa umpeen. Tontilla kaksi asuinrakennusta, sauna ja kaksi vajaa.</p>												
<p>TOIMENPIDE: Lehmusmetsiköstä poistetaan alikasvoskuuset ja leh- muksia häiritsevät haavat kaulataan. Rakennukset poistetaan ja alue siistitään. Tontti annetaan met- sittyä. Kuuset kuitenkin poistetaan. Kaivo täytetään ja peitetään.</p>												
									.25	538	317	
TEHDYT TOIMENPITEET:												

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ kuvio	POISTUMA m3/ kuvio
42	meri	-	18,8	-	-	-	-	-	-	-		
<p>KUVAUS : Viurilanlahti kuuluu valtioneuvossa vuonna 1982 hyväksytyyn lintuvesien suojeluohjelmaan.</p>												
									.	-	-	
TEHDYT TOIMENPITEET:												
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä.</p>												

KUVIO 22

vapautetaan jalopuun taimet
laidunnus

REUNAVYÖHYKE (kuviot 21,24,4,7,8)

poistetaan jalojen lehtipuiden latvoja varjostavat puut
alla kasvavien jalojen lehtipuiden taimia vapautetaan.
Istutuskoivikon uloin rivi poistetaan.

KUVIO 21

Kaikissa hoitotoimissa suositaan jalopuuntaimien leviämistä
alueelle

EI TOIMENPITEITÄ

L Aidunnus

laidunnetaan - ei muita toimenpiteitä

HARVENNUS JA LAIDUNNUS

harvennetaan puusto harvaan "hakamaa-asentoon" (= noin
2/3 puusta poistetaan)

HARVENNUS

puusto harvennetaan koivun harvennusmallin mukaan

POISTETAAN KAIKKI LUONTAISESTI SYNTYNEET KOIVUT JA PUOLET
ISTUTETUISTA

PIENIALAISIA AUKKOJA SATUNNAISESTI (koko noin 2 aaria)

tehdään tilaa mahdolliselle jalojen lehtipuiden leviämiselle

RYHMÄHARVENNUS

pyritään harventamaan siten, että puut muodostavat luontevia
ryhmiä ja että jalojen lehtipuiden taimet saavat lisää valoa
ja tilaa

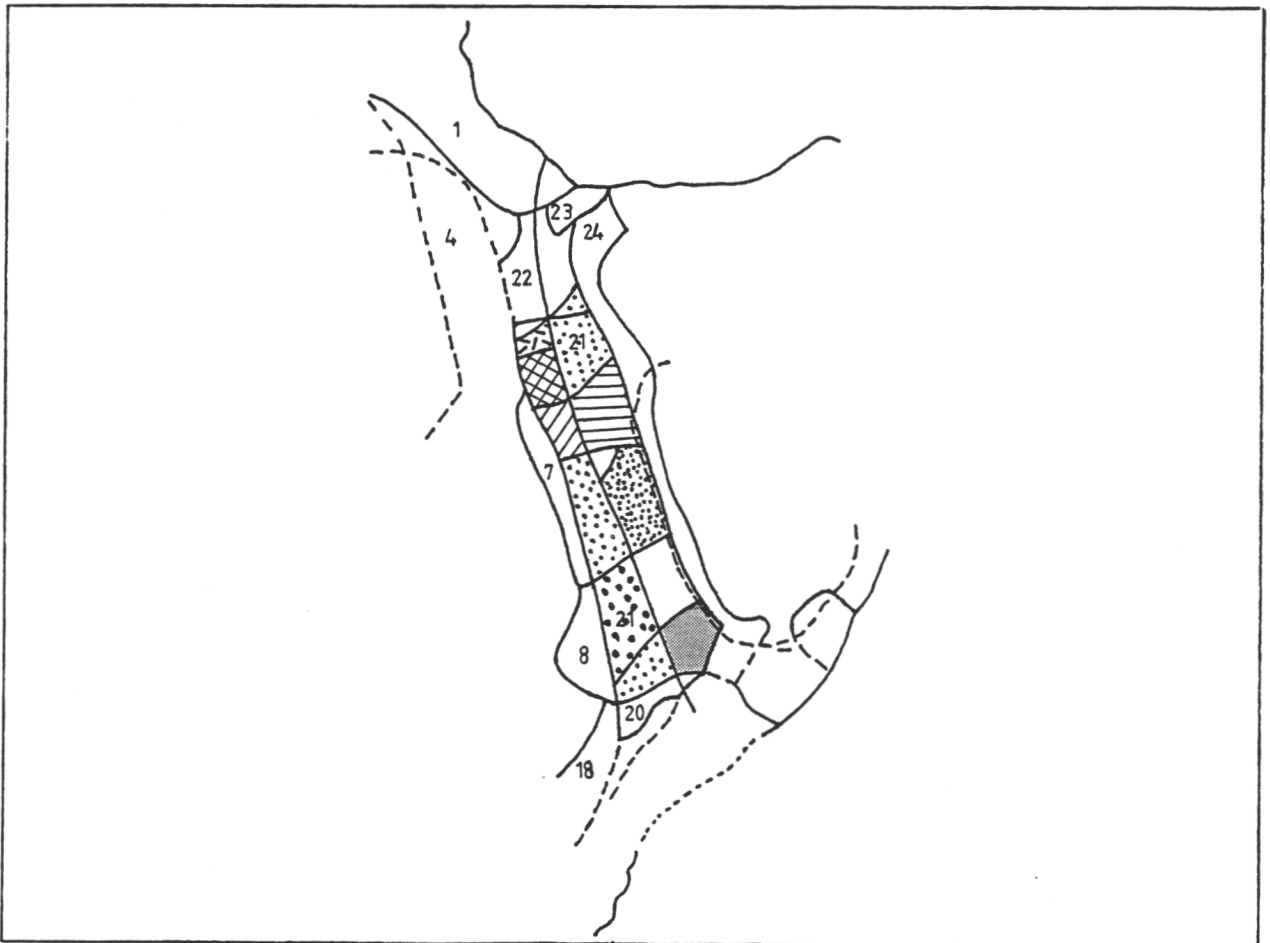

JALOJEN LEHTIPUIDEN TAIMIEN VAPAUTTAMINEN

ei muita toimenpiteitä

ERITTÄIN HARVA ASENTO, jätetään 10 kpl koivuja

LIITE IV

VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN KUVAUS

1. LUONTO

Vaisakon luonnonsuojelualue muodostuu Halikonlahteen työntyvistä niemekkeestä. Alueen pohjoisosassa on laaja linnustollisesti arvokas Viurilanlahden rantaniitty ja ruovikkoalue. Suojelualueen jakaa kahteen osaan painanteessa oleva vanha niitty, johon on istutettu rauduskoivua. Painanteen molemmin puolin kohoaa pitkänomainen, välillä jyrkkäreunainen mäki. Painanteen itäpuoleinen mäki on alaosaltaan kapeana kaistana mäenaluslehtoa. Kaistaleella kasvaa runsaasti lehmusta, tammea ja vaahteraa. Mäen keskiosassa on eräänlaisena vaihettumisvyöhykkeenä rinnemetsiä, joissa pääpuulajina on kuusi. Monin paikoin ennen rehevät pähkinäpensaikot ovat kuusettumisen myötä heikentyneet. Mäen lakiosassa on karuja kalliometsiköitä. Mäen itärinne laskeutuu kuusta kasvavan vaihettumisvyöhykkeen myötä alueen kaakkoisosassa lehmusta, tammea ja vaahteraa kasvavaksi jalopuumetsiköksi. Alueen koillisosaa hallitsee kuusten kanssa valosta kilpailevat lehmukset ja tammetsä.

Painanteen länsipuolella kohoavan Vankkurimäen itärinteen alaosa muodostuu kapeasta mäenaluslehdosta. Kaistale on lehmuksen, kuusen ja haavan muodostamaa sekametsää. Rinnettä ylöspäin mentäessä lehmuksen määrä vähenee ja alue muuttuu Vankkurimäen päällä mäntyä kasvavaksi kalliometsiköksi. Vankkurimäen länsireuna on suojelualueen rajalle saakka varttunutta kuusimetsää.

Viurilanlahti kuuluu valtioneuvoston vuonna 1982 hyväksymään valtakunnalliseen lintuvesien suojeluohjelmaan ja se on ohjelmassa arvioitu kansainvälisen tason suojelukohteeksi. Lahti on Salon seudun parhaiten tunnettu ja suosituin lintujen tarkkailukohde.

Vaisakon alueella on tehty havaintoja harvinaisista ja uhanalaisista linnuista. Siellä on tavattu mm. uuttukyyhky, harmaapäätikka ja nuolihaukka. Heinä- elokuussa harmaahaikarat lepäilevät Härjängpään nokan vanhojen mäntyjen oksilla. Alueella on nähty myös merkkejä harvinaisesta liito-oravasta.

Vaisakon luonnonsuojelualue on monine pienipiirteisine lehtokokonaisuuksineen ja rehevine aluskasvillisuuksineen lounaisen Suomen edustavimpia lehtoja. Alueelta tavataan monia harvinaisia lehdoissa viihtyviä sienijä jäkälälajeja. Alueen jalopuumetsiköt ja suuret tammet ovat ainutlaatuisia koko maassa.

2. HISTORIA

Vaisakon luonnonsuojelualueen läntisessä osassa Vankkurimäen korkeiden kallioiden päällä sijaitsee yksi Salon alueen hiidenkiukaista. Näistä Viitankruunu - nimisistä pronssikautisista hautaraunioista kaksi on Halikonlahden toisella puolella vastapäätä Vaisakkoa. Pronssikaudella vesiraja oli viitisentoista metriä nykyistä korkeammalla. Vankkurimäen kalliot olivat saaria meressä. Salon kaupungin alue paljastui meren alta vasta 2000 - 3000 vuotta sitten. Vaisakon luonnonsuojelualueen luonto on edustava esimerkki jääkausien synnyttämästä seudun luonnolle tyypillisestä vaihtelevuudesta: länsiosan muodostaa kalliomännikkö, itäosan rehevä lehto ja näiden välissä on kallioiden alla alavan pellon molemmin puolin alavaa peltoa komea jalopuumetsikkö.

Vaisakko on kuuluisa kasvillisuudestaan. Alueen putkilokasveista on tietoja jo vuodelta 1906. Lehto on säilynyt hyvin luonnontilaisena vaikeakulkuisuutensa vuoksi. Lehtoon pääsi vain pehmeää rantatietä pitkin, joka oli keväisin veden alla, tai veneellä mereltä.

Aikoinaan Vaisakkoon tehtiin proomulla huviretkiä. Alueen omistajat, Vuorentaan kartanon isännät, ovat pitäneet Vaisakkoa erikoisalueena ja hoitaneet sitä luonnonsuojeluperiaatteiden mukaisesti jo ennen rauhoituspäätöstä. Viime vuosisadan alussa kreivi Kustaa Mauritz Armfelt harrasti kartanon mailla puutarhanhoitoa. Vaisakon lehtoalueelle hän suunnitteli englantilaista puistoa ja sinne istutettiin ulkomaisia puita ja pensaita. Näistä ei kuitenkaan tiedetä olevan jäljellä yhtään yksilöä.

Täysin koskemattomana alue ei muutenkaan ole ollut: vielä 1930-luvulla tammia kaadettiin Vuorentaan kartanon parkettilatian rakentamista varten. Vaisakosta on myös viety tammen taimia kartanon istutuksia varten. Lehdossa ja rannoilla sekä metsissä ovat laiduntaneet Vuorentaan ja Viurilan kartanon karja ja Vaisakon torpan lehmät. Torpan viereen ja alueen keskelle on raivattu peltoja. Vuorentaan kartanon lehmien laiduntaminen rantaniityillä lopetettiin 1960-luvun puolessavälissä ja torpan lehmät hävitettiin jo vuonna 1952.

Vaisakko on ollut rauhoitettu metsästykseltä 1930-luvulta lähtien. Koko Viurilan lahdella on sorsastus kielletty Viurilan, Vuorentaan ja Joensuun kartanoiden sekä Salon kaupungin päätöksellä.

Nykyisen luonnonsuojelualueen metsiä on käsitelty hakkuin viimeksi vuonna 1971, jolloin Vankkurimäen alueella suoritettiin ylispuiden poistoa, harvennus-

hakkuita ja pienialainen avohakkuu. Alueen itäosassa poistettiin jalopuita varjostavia kuusia 1960-luvun lopussa. Samassa yhteydessä alueella suoritettiin myös pienimuotoisia harvennushakkuita. Hakkuiden jäljet ovat enää nähtävissä vain lahoavina kantoina ja ajourien paikkoina.

Vaisakon alueen suojeluajatus tuli esille vuonna 1980. Vuoteen 1981 saakka alue kuului Vuorentaan kartanolle, jolta se ostettiin valtiolle suojelualueeksi. Vaisakko oli metsähallituksen hallinnassa kunnes vuonna 1985 asetuksella perustettiin Vaisakon luonnonsuojelualue, jonka haltijaksi määrättiin Metsäntutkimuslaitos.

Vuonna 1988 valtio osti Vaisakosta kaksi kesämökkintonttia ja osan yhdestä tontista liitettäväksi suojelualueeseen. Sen lisäksi lunastettiin valtiolle alueen mökkitonteille kuuluneet tieoikeudet ja estettiin näin suojelua vaarantaneen tien rakentaminen luonnonsuojelualueen läpi.

3. ASUTUS JA TOIMINTA ALUEELLA

3.1 ASUTUS

Härjängän niemen lähistöllä on ollut vanha asuinrakennus, jossa on asuttu vuoteen 1959 saakka. Rakennuksen ympärille on tehty peltoa, joka on nyt ojien kohdalta metsittynyt. Vuoteen 1952 saakka pellolla viljeltiin viljaa, heinää ja perunaa. Suojelualueen halkaiseva istutettu koivikkoalue on ollut viljelysmaana vuoteen 1971, jolloin pellolle istutettiin rauduskoi-vua.

Vaisakon alueen rannoilla on neljä mökkitonttia. Toiminta on kuitenkin rajoittunut tonttien alueille. Metsänhoito tai maankäsittelytöitä ei ole tehty niiden ulkopuolella.

Vaisakon luonnonsuojelun alueen sisälle, Viurulan lahden rantaan, jää edelleen asuttavaksi Rantahiukka-niminen tila. Tila on kesämökkitontti. Nokkala-niminen tila, josta osa on ostettu liitettäväksi Vaisakon luonnonsuojelun alueeseen, rajoittuu myöskin suojelun alueeseen. Näille tiloille ei ole tieoikeuden lunastamisen jälkeen virallista kulkuyhteyttä maitse.

3.2 KULKUYHTEYDET JA LIIKKUMINEN

Vaisakon luonnonsuojelun alueelle on tieoikeus Alanko-nimiseltä tilalta Vankkurimäen pohjoispuolitse. Polku kulkee suojelun alueen luoteisreunalta Vankkurimäen juuressa koivua istutetun vanhan pellon puoliväliin, jossa se ylittää istutusalueen. Polku jatkuu edelleen istutusalueen itäreunaa Nokkala-nimisen tilan kautta aina Rantahiukan tilaan saakka (KARTTA 2). Tonttien oston yhteydessä oikeudet kyseiseen tiehen on myöskin lunastettu. Suojelun alueen lounaispäähen pääsee autolla Rantala-nimiselle tilalle johtavaa yksityistietä. Kyseiseen tiehen ei valtiolla ole tieoikeutta. Vuorentaka-nimisen tilan kautta tulevaan polkuun, joka johtaa Vaisakon pohkoispäässä olevan laakson kautta alueelle, valtiolla ei ole myöskään kulkuoikeutta.

Koska alueelle ei ole johtanut kunnollista kulkuyhteyttä ja rantautuminen kaislikkoisten rantojen takia on suhteellisen vaikeaa, alueen hyväksikäyttö on rajoittunut luonnonharrastajien sekä paikallisten siestäjien ja marjastajien samoiluun alueella. Alueella

risteilee muutamia polkuja jotka lienevät paikallisten luonnonharrastajien ja linturetkelijöiden aikaansaamia.

3.3 ALUEEN RAJAUS

Vaisakon luonnonsuojelualueeseen kuuluu asetuksella Vaisakon luonnonsuojelualueesta (808/85) määrätyn noin 62 hehtaarin suuruisen alueen lisäksi ympäristöministeriön valtiolle hankkimat tonttialueet. Valtiolle hankittujen tonttien yhteispinta-ala on 1,63 hehtaaria. Tontit on tarkoitus liittää suojelualueeseen, joten alueita käsitellään jo tässä vaiheessa yhtenäisenä. Samassa yhteydessä on ostettu valtiolle myös alueen halki kulkeneen polkutien tieoikeudet.

4. RAKENNUKSET

Vaisakon luonnonsuojelualuetta koskevan asetuksen mukaisella alueella ei ole rakennuksia tai rakennelmia. Sensijaan valtiolle hankittujen tonttien mukana tuli myös rakennuksia. Tammiston tilan oston mukana tuli kaksi asuttavassa kunnossa olevaa rakennusta sekä saunarakennus. Vuorentaka-tilalla on vanhan rakennuksen jäänteitä.

VUORENTAKA-TILAN TILAKUVIOKARTTA VUODELTA 1891

Kuvionselitykset

Kuvio no	1531	Vesijättömaan niitty	Viljeltyä maata
	1532	"-"	"-"
	2128	"-"	"-"
	2129	"-"	"-"
	2130	Niitty	"-"
	2134	Pelto	"-"
	2135	"-"	"-"
	2136	Viljelyskelpoista maata	Viljelykseen kelpaavaa maata
	2137	Kangas	Ainoastaan metsänkasvuun kelpaavaa maata
	2138	"-"	"-"
	2139	Kallio	"-"
	2140	Kalliomaan kangas	"-"
	2141	Kangas	"-"
	2142	Kallio	Arvotonta maata
	2143	Kangas	Ainoastaan metsänkasvuun kelpaavaa maata
	2144	Waisakon pelto	Viljeltyä maata
	2145	Nurmikesanto	Viljeltyä maata
	2146	Kangas	Ainostaan metsänkasvuun kelpaavaa maata
	2147	Kallio	Arvotonta maata
	2148	Kangas	Ainostaan metsänkasvuun kelpaavaa maata
	2149	Kallio	"-"
	2150	Kangas	"-"
	2151	Pelto	Viljeltyä maata
	2152	"-"	"-"
	2153	"-"	"-"

2154	Kangas	Ainostaan metsänkasvuun kelpaavaa maata
2155	Kallio	Arvotonta maata
2156	-"-	Ainoataan metsänkasvuun kelpaavaa maata
2157	Viljelykelpoinen not- kelma	Viljelykseen kelpaavaa
2158	Vesijättömaa	Viljeltyä maata
2159	Kangas	Ainoastaan metsänkasvuun kelpaavaa maata
2160	Vesijättömaa	Viljeltyä maata
2161	Kallio	Arvotonta maata
2078	Kallio	Ainoastaan metsänkasvuun kelpaavaa maata
2086	Louhikko	-"- -"-
2087	Kallio	-"- -"-

N:o 808

Asetus**Vaisakon luonnonsuojelualueesta**

Annettu Helsingissä 11 päivänä lokakuuta 1985

Ympäristöministerin esittelystä säädetään 23 päivänä helmikuuta 1923 annetun luonnonsuojelulain (71/23) 1 §:n 2 ja 3 momentin sekä 2 §:n 2 momentin nojalla, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti 6 päivänä kesäkuuta 1941 annetussa laissa (399/41) ja 1 §:n 3 momentti 28 päivänä elokuuta 1981 annetussa laissa (594/81):

1 §

Luonnonsuojelulain (71/23) mukaiseksi erityiseksi suojelualueeksi muodostetaan Vaisakon alue, joka käsittää noin 62 hehtaaria valtion omistamia alueita Halikon kunnassa ja jonka rajat on merkitty punaisella katkoviivalla tämän asetuksen liitteenä olevaan karttapiirrookseen.

2 §

Vaisakon luonnonsuojelualueella on kielletty:

- 1) maa-ainesten ottaminen;
- 2) rakennusten, teiden ja rakennelmien rakentaminen;
- 3) leiriytyminen ja avotulenteko;
- 4) luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten tappaminen, pyydystäminen ja hätyyttäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen ja kerääminen;
- 5) puiden, pensaiden ja muiden kasvien sekä kasvosien ottaminen ja vahingoittaminen; sekä
- 6) muut toimenpiteet, jotka saattavat muuttaa alueen luonnontilaa tai vaikuttaa epäedullisesti kasvillisuuden tai eläimistön säilymiseen.

3 §

Vaisakon luonnonsuojelualueella on 2 §:n säännösten estämättä sallittu:

- 1) sellaisten rakennelmien ja polkujen rakentaminen, jotka ovat tarpeen alueen luontoon tutustumista varten;

2) tieteellisessä tai opetuksellisessa tarkoituksessa tapahtuva eläinten tappaminen, pyydystäminen ja kerääminen sekä kasvinäytteiden vähäinen ottaminen metsäntutkimuslaitoksen luvalla;

3) toimenpiteet alueen lehtokasvillisuuden säilyttämiseksi ja hoitamiseksi 4 §:ssä mainitun hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti; sekä

4) muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen luonnonsuojelualueen tarkoituksenmukaisen hoidon tai käytön kannalta ja jotka ympäristöministeriö on hyväksynyt.

4 §

Vaisakon luonnonsuojelualueen hoitoa ja käyttöä varten on laadittava hoito- ja käyttösuunnitelma. Hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistaa ympäristöministeriö.

5 §

Vaisakon luonnonsuojelualue on metsäntutkimuslaitoksen hallinnassa ja hoidossa.

6 §

Tarkemmat määräykset tämän asetuksen soveltamisesta antaa tarvittaessa ympäristöministeriö.

7 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 1985.

Helsingissä 11 päivänä lokakuuta 1985

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ympäristöministeri *Matti Ahde*

LIITE. VAISAKON LUONNONSUOJELUALUE

KASVUPAIKKA- JA PUUSTOTIETOJEN YHTEENVETOTAULUKKO 1989

TAULUKKO 1. MAIDEN PÄÄRYHMÄT

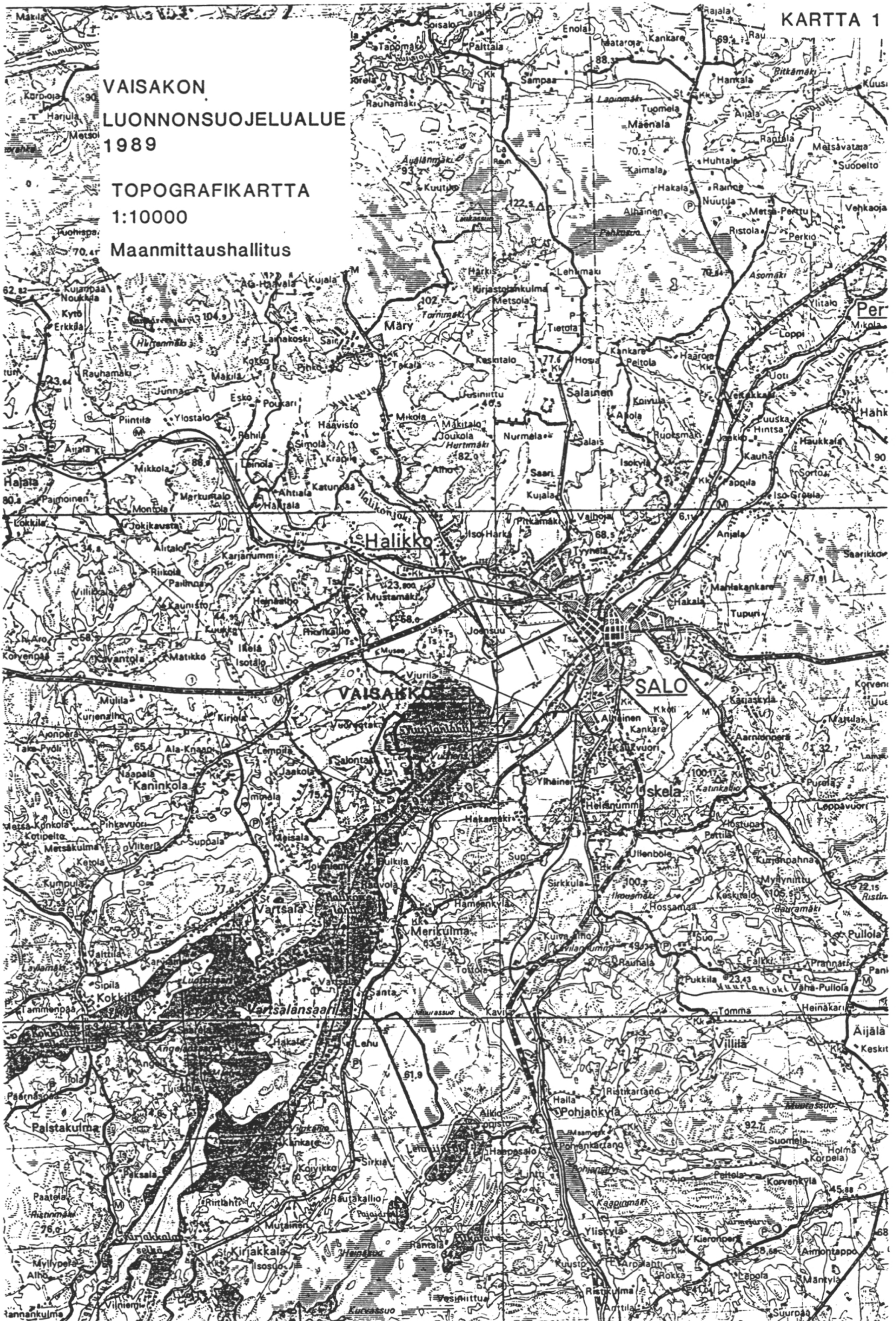
PAÄRYHMÄ	HA	%
Metsämaa	30,5	48
Kitumaa	8,2	13
Joutomaa	4,7	7
Pelto	-	-
Vedet	18,8	32
Muu maa		
YHTEENSA	63,2 ha	100 %

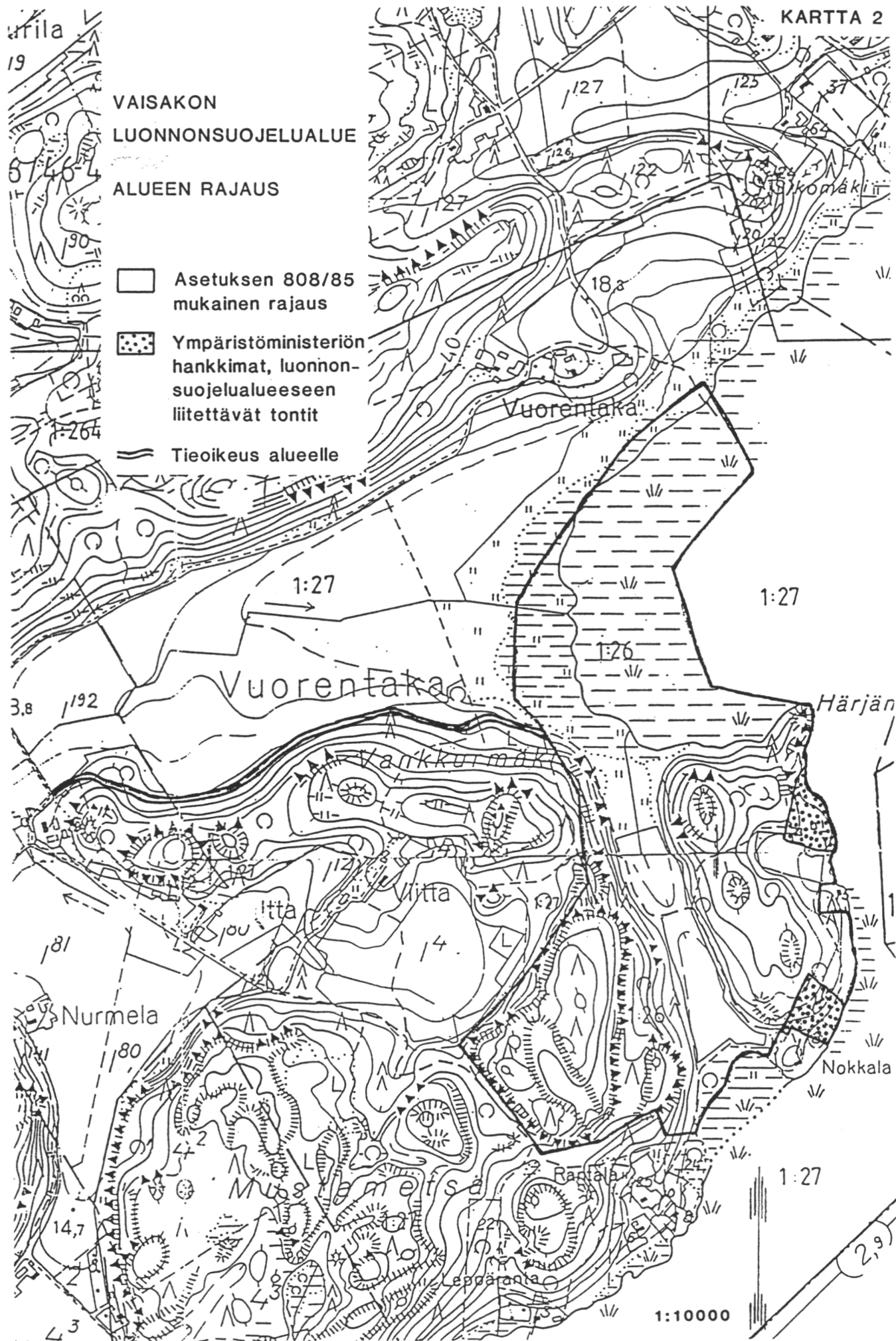
TAULUKKO 2. KASVUPAIKKARYHMÄT METSÄMAALLA

KASVUPAIKKARYHMÄ	HA	%
LH + OMT	19,9	65
MT	7,7	25
VT	-	-
CT + LT	1,1	4
Kangasmaat yht.	28,7 ha	94 %
Korpi	1,3	4
Räme	0,5	2
YHTEENSA	30,5 ha	100 %

TAULUKKO 3. IKÄLUOKKAJAKAUMA PÄÄPUULAJIN MUKAAN METSÄMAALLA

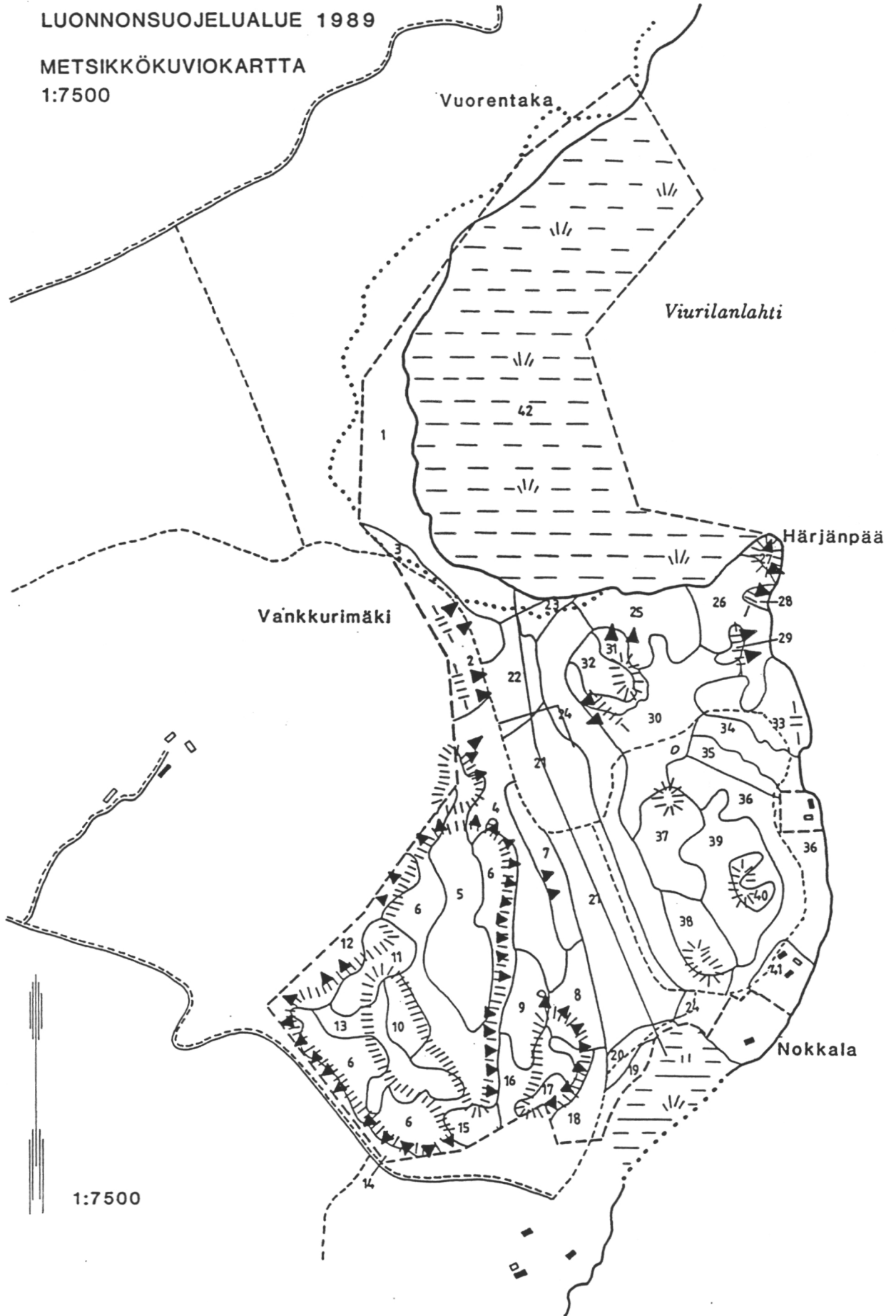
IKÄLUOKKA	KESKI-ikä v.	PINTA-ALA ha	%
1-20	14	4,4	15
21-40	31	6,4	21
41-60	51	6,9	23
61-80	78	3,8	12
81-100	90	4,7	16
101-	110	4,3	13
YHTEENSA	64	30,5	100

VAISAKÖN
LUONNONSUOJELUALUE 1989
METSIKKÖKUVIOKARTTA
1:7500

KARTTA 3

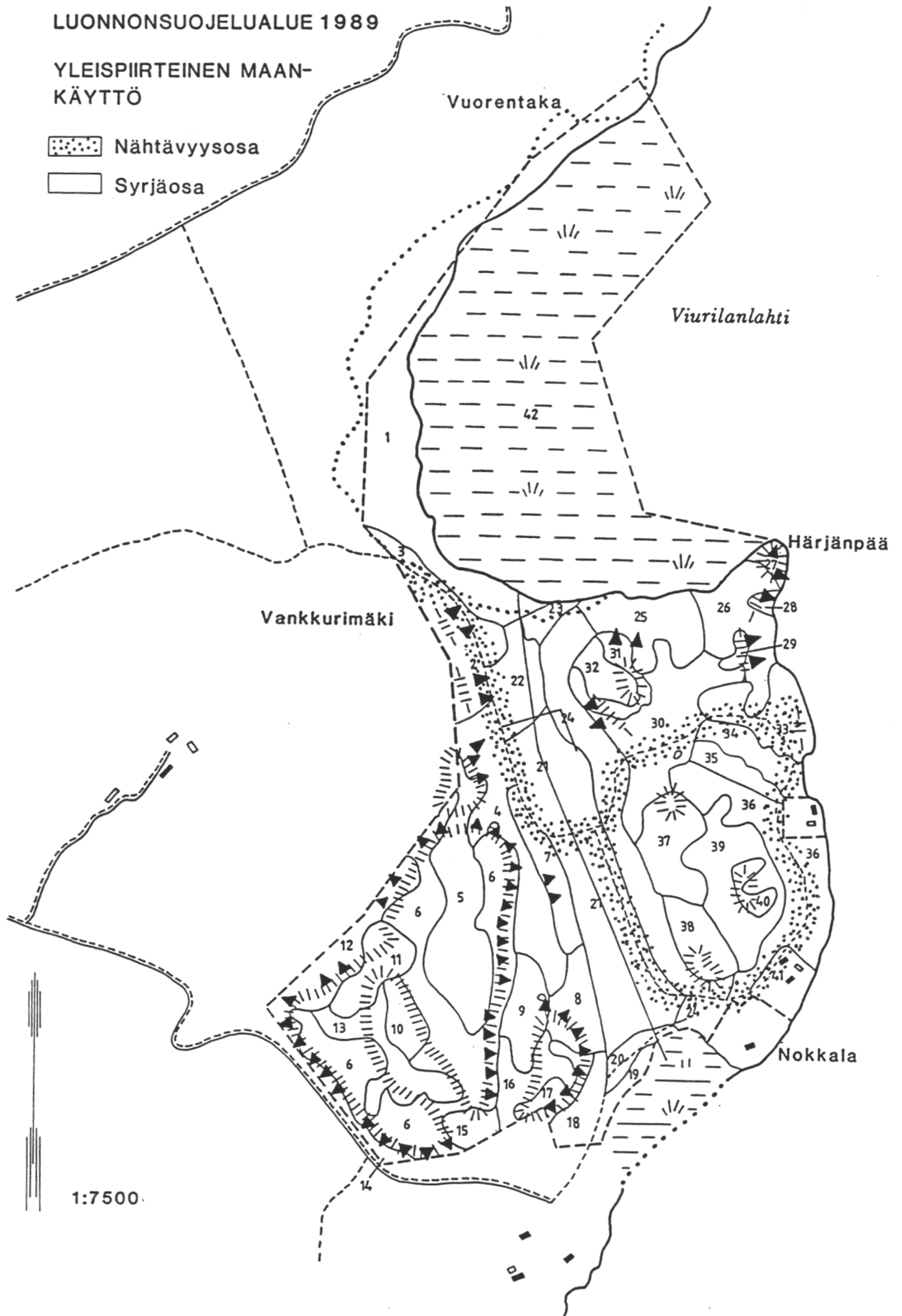
VAISAKON
LUONNONSUOJELUALUE 1989

KARTTA 4

YLEISPIIRTEINEN MAAN-
KÄYTTÖ

 Nähtävyyssosa

 Syrjäosa

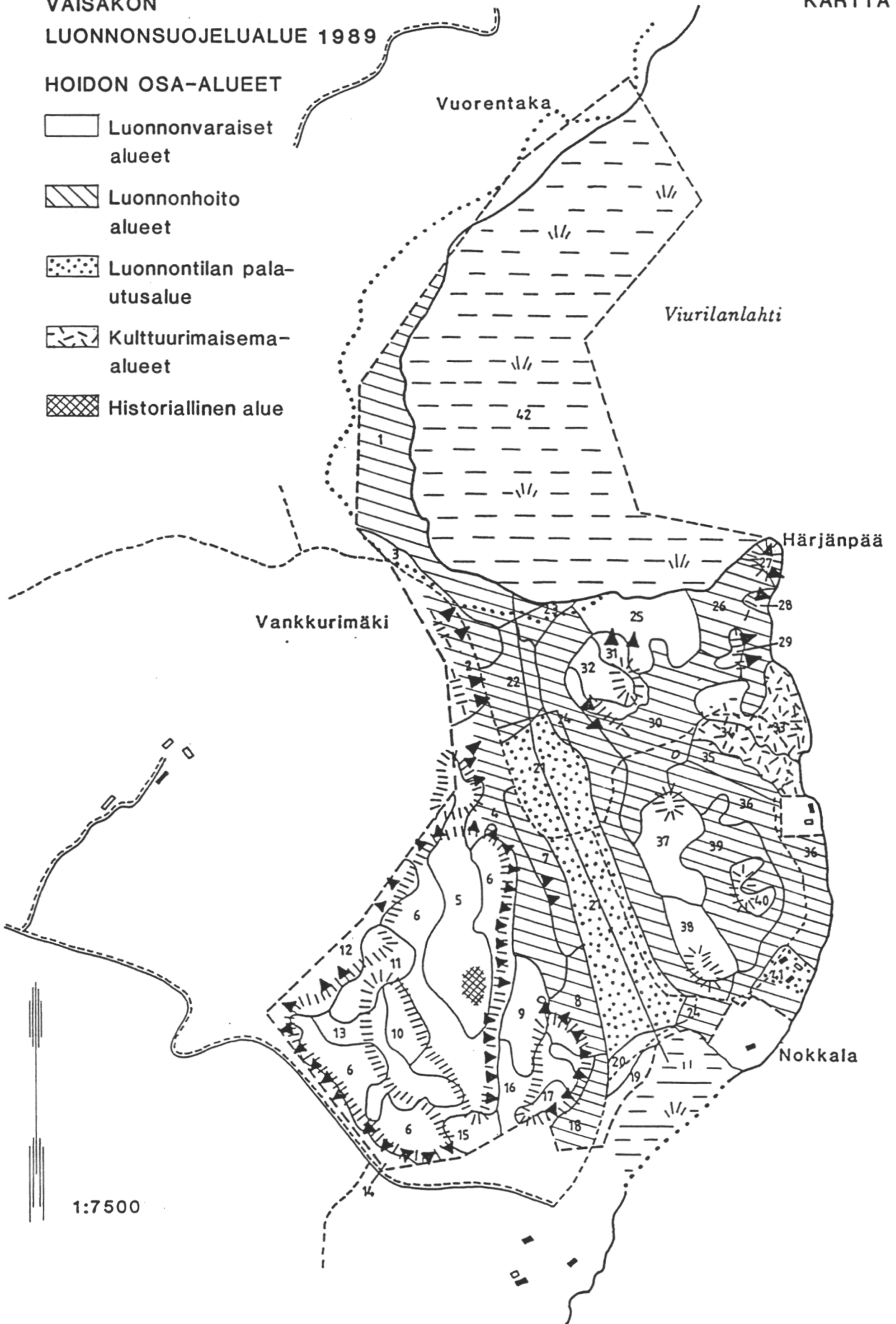

VAISAKON
LUONNONSUOJELUALUE 1989

KARTTA 5

HOIDON OSA-ALUEET

- Luonnonvaraiset alueet
- Luonnonhoito alueet
- Luonnontilan palautusalue
- Kulttuurimaisema-alueet
- Historiallinen alue

VAISAKON
LUONNONSUOJELUALUE 1989

KARTTA 6

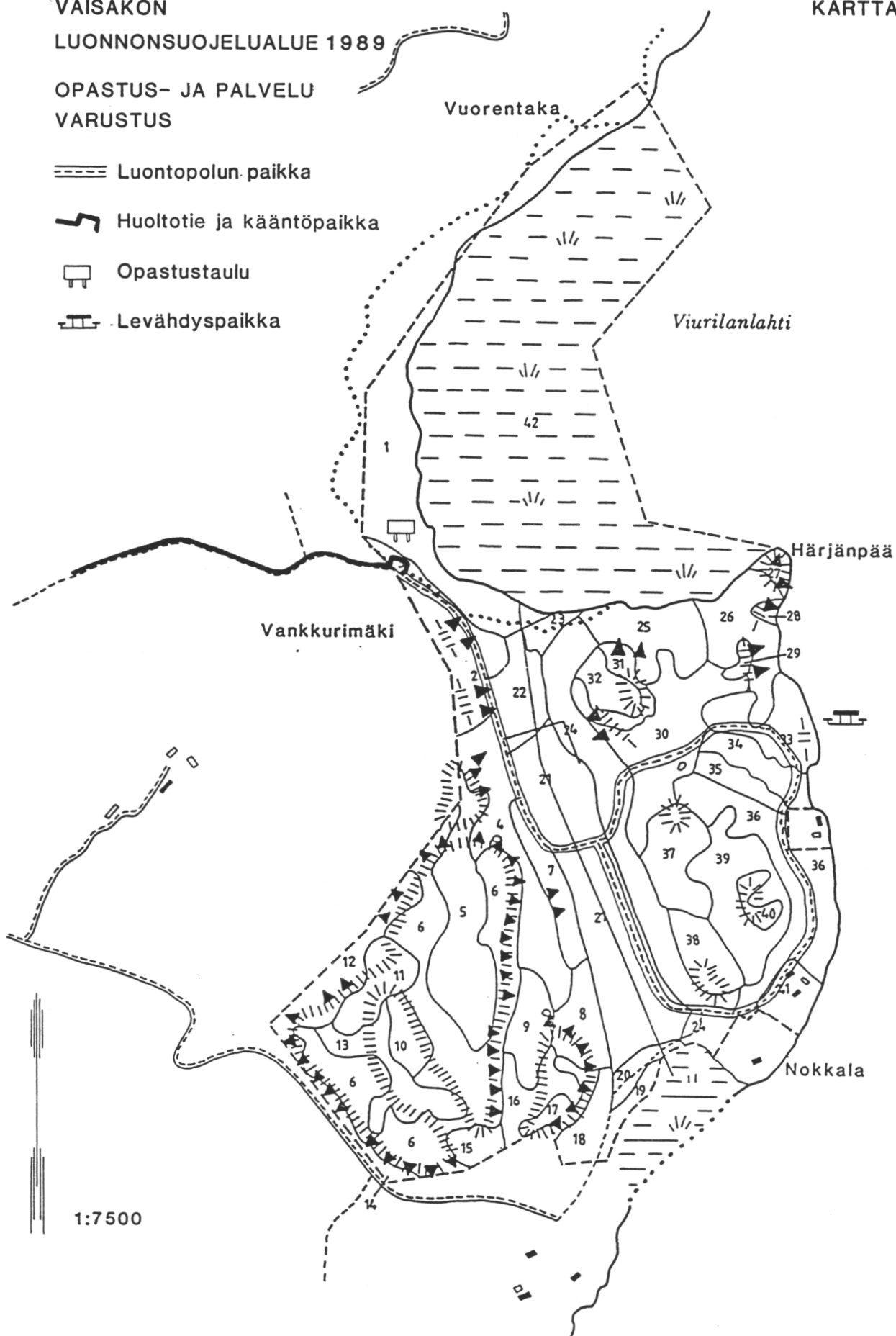
OPASTUS- JA PALVELU
VARUSTUS

Luontopolun paikka

Huoltotie ja kääntöpaikka

Opastustaulu

Levähdyspaikka

INVENTOINNIT JA KIRJALLINEN AINEISTO

- Bonsdorf, Garl von. 1931: Gustav Mauritz Armfelt. Levnadsskildring II. s. 306-308 ja 628.
- Bonsdorf, Garl von. 1932: Gustav Mauritz Armfelt. Levnadsskildring III. s. 63- 64.
- Bonsdorf, Garl von. 1934: Gustav Mauritz Armfelt. Levnadsskildring IV. s 460.
- Jutikka, E. - Nikander G. 1941 : Suomen kartanot ja sukutilat II, ss. 413-420.
- Kallio, P. 1963: Zur Verbreitung einiger in Finnland sudlichen Pilze, besonders in der sudwestlichen Eichenzone. -Karstenia 6-7:35-74
- Kallio, V.J. 1930: Halikon historia . s. 268.
- Lehmussaari, A. 1932: Salon seudun lehtokasvillisuudesta. -Pro gradu-työ. Turun yliopisto, kasvitieteen laitos.
- Nikander, Gabriel -Mainander, K.K.: Åminne. 1928: Sis. julkaisuun: Hergårdar i Finland. Utgivet av Gabriel Nikander och Kurt Antell. Andra bandet, Nyland II och Egentliga Finland.
- Nyman, A. 1968: Mycofloristic findinngs in Halikko, SW Finland. - Karstenia 8, 21-24
- Nyman, A. 1984: Sieniä tammivyöhykkeen pohjoisrajalla. - Kal - liomäkien katveessa, Salon seudun luonto, ss. 76-79.
- Parnela, A. 1962: Halikon pitäjän putkilokasvisto. - Turun ylioppilas 9, ss. 141-188.

- Puolasmaa, A. 1987: Ehdotus Halikon Vaisakon lehtoalueen uhanalaisten lajien suojelemiseksi.
- Rainio, R. 1984: Tammi ja muut jalot lehtipuut.- Kalliomäki esikatselussa, Salon seudun luonto, ss. 28-35.
- Rautiainen, P. 1984: Halikon Vaisakon lehtoalueen kasvillisuuskarttoitus. - Käsikirjoitus, julkaisematon. 39 s.
- Tarmio H. - Papunen P. - Korpela K. 1967 : Suomen maa 1, ss. 221-223.
- Tegner, E. 1883-1887: Gustav Mauritz Armfelt, Efter Armfelts efterlämnade papper samt andra handskrifna och tryckta källor I - III.
- Varsinais-Suomen seutukaavaliitto 1985: Varsinais-Suomen seutukaava 1.
- Vienonen A. 1984: Kansainvälisesti arvokas linnusto viurilanlahdella. - Kalliomäkien esikatselussa, Salon seudun luonto, ss. 22-27.

~~Am~~
Juvalla /
Tiedotus
14.9.90
MS

DD
D n:o 2/58/90
Saapun 13/9-90
Esittelijä Salalan'

Ok sa

Metsäntutkimuslaitos

Viite
Hänvisning Kirjeenne ympäristöministeriölle, Dnro 2/58/90, 27.2.1990

Asia
Ärende VAISAKON LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN VAHVISTA-
MINEN

Metsäntutkimuslaitos on lähettänyt Vaisakon luon-
nonsuojelualueesta annetun asetuksen (808/85)
4 §:n mukaisesti alueen hoito- ja käyttösuunnitel-
man vahvistettavaksi ympäristöministeriöön.

Metsäntutkimuslaitoksen laatima suunnitelma antaa
Vaisakon luonnonuojelun alueen hoidolle ja käytölle
oikeat tavoitteet. Vaisakon luonnonuojelun alue on
merkittävä tammivyöhykkeen jalopuumetsiköiden ja
lehtojen kannalta. Lisäksi alueella tavataan lukui-
sia harvinaisia ja uhanalaisia sien- ja hyönteis-
lajeja sekä muuta eläimistöä. Valtakunnalliseen
lintuvesiensuojeluohjelmaan kuuluva Viurilanlahti
tuo alueelle edustavasti kosteikon kasvillisuutta
ja kasvillisuustyyppejä sekä myös monipuolisen
linnuston. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttami-
sen tarkoitus on taata alueen erityispiirteiden
ja lajien säilyminen ja toisaalta ohjata yleisön
tutustuminen alueeseen sille vähiten haittaa tuot-
tavalla tavalla. Vaisakon luonnonuojelun alueen
hoito- ja käyttösuunnitelmassa nämä seikat on
huomioitu.

Vaisakon luonnonuojelun alueeseen rajoittuvat val-
tiolle ostetut lisäalueet tullaan myöhemmin liittä-
mään siihen. Näiden huomioiminen jo nyt hoito- ja
käyttösuunnitelmassa on perusteltua.

Ympäristöministeriö vahvistaa sille viitekohdan
kirjeen liitteenä lähetetyn Vaisakon luonnonuojelun
alueen hoito- ja käyttösuunnitelman.

Apulaisosastopäällikkö,
Ympäristönsuojeluneuvos

Pertti Seiskari

Pertti Seiskari

Matti Osara

Matti Osara

Suunnittelija

Isvaret hänvisas till
brevets datum och nummer

Vastauksessa pyydetään viittaamaan
kirjeen päiväykseen ja numeroon

**METSÄNTUTKIMUSLAITOS
TUTKIMUSALUETOIMISTO
UNIONINKATU 40 A
00170 HELSINKI
PUH: 90/857051**

ISBN 951-40-1117-1

Valtion painatuskeskus
Kampin VALTIMO
Helsinki 1990